

FUNDACIÓ PRO Penedès

PLA ESTRATÈGIC PENEDÈS 2015

1. OBJECTIUS I LÍNIES ESTRATÈGIQUES. BLOC TERRITORI.....	5
2. BLOC ECONOMIA	
2a. ESTRATÈGIA DE FOMENT D'UNA INDÚSTRIA DE QUALITAT	45
2b. ESTRATÈGIA DE TURISME:	
IMPULS D'INICIATIVES TURÍSTIQUES QUE VERTEBRIN EL PENEDEÈS.....	63
3. BLOC DE PERSONES I COHESIÓ SOCIAL	
3a. ESTRATÈGIA PER UN PENEDES AMB COHESIÓ SOCIAL.....	75
3b. LA CULTURA AL PENEDEÈS: DIAGNOSI I PROPOSTES.....	83

El Bloc de Territori ha sigut aprovat pel Patronat de la Fundació Pro Penedès en data 18/11/2013 i referendat per l'Assemblea dels representants institucionals i agents socials, amb la presència dels Alcaldes de les 4 capitals de comarca, celebrada a Vilanova el dia 24/03/2014.

OBJECTIUS I LÍNIES ESTRATÈGIQUES BLOC TERRITORI

El Pla Estratègic, full de ruta del futur Pla Territorial Parcial del Penedès

Eixos estratègics

- 1.- Promoure de la participació de manera activa, directa, plural i continuada.
- 2.- La definició de l'àmbit Penedès.
- 3.- Incorporar en la formulació dels diferents models territorials dels principis bàsics de la "nova cultura del territori".
- 4.- Apostar per la preservació, ordenació, desenvolupament i gestió dels espais agrícoles.
- 5.- Incorporar nous criteris orientadors per la definició de les activitats econòmiques.
- 6.- Impulsar i promoure l'estratègia del "km zero" o de proximitat.

Objectius estratègics

1. Concretar el model d'infraestructures de comunicació i transport.

Acció 1: Concretar el model funcional de les xarxes que travessen el territori i pensar en la necessitat de definir una estació intermodal i definir-ne la ubicació.

Acció 2: Definir l'autopista ferroviària-viària .

Acció 3: Localitzar les àrees d'activitat econòmica específiques.

2. Revisió del planejament territorial a la vista de les noves perspectives econòmiques

Acció 1: Coordinar els PTP de les comarques penedesenques .

Acció 2: Revisió del planejament urbanístic municipal i comarcal.

Acció 3: Actualització del teixit urbà consolidat .

3. Definir el model d'assentaments i activitats dels espais oberts.

Acció 1: Definir el tractament normatiu urbanístic del sòl agrari.

Acció 2: Repensar les trames urbanes de baixa densitat.

Acció 3: Establir els paràmetres i activitats econòmiques dels assentaments rurals.

Acció 4: Millorar la xarxa bàsica de camins i coordinar els equipaments rurals.

Objectius complementaris

1- Territori i activitats econòmiques.

Acció 1: Potenciar activitats econòmiques amb criteris de valor afegit i integració social.

Acció 2: Dissenyar l'establiment de mecanismes de compensació econòmica territorial.

Acció 3: Revisió del sistema de polígons "industrials" en base a l'estratègia del Pla.

2- Territori i paisatge.

Acció 1: Elaborar el Catàleg de Paisatge de l'Àmbit Penedès .

Acció 2: Les Cartes del Paisatge com a normativa legal .

Acció 3: Dissenyar mecanismes econòmiques per incentivar la millora del paisatge .

3- Territori i cultura.

Acció 1: Potenciar la relació entre cultura i territori.

Acció 2: IEP interlocutor de referència.

Acció 3: Coordinar les actuacions territorials amb les culturals.

4- Territori i participació.

Acció 1: Procés d'integració de la societat civil a través de la participació ciutadana.

Acció 2: Desenvolupament social, creixement demogràfic i nivell de qualitat de vida.

Acció 3: Gestió transversal de dèficits agrícoles i banc de terres.

Objectius sectorials

1. Eix Marítim

Acció 1: Potenciar el sistema portuari .

Acció 2: Generació de centres d'intercanvi econòmic i transport entorn de les estacions de tren lligats a operacions de millora mediambiental de la xarxa hídrica.

Acció 3: Repensar el sistema d'assentaments urbans residencials de baixa densitat.

2. Eix Vilanova i la Geltrú – Vilafranca del Penedès – Igualada

Acció 1: Relació amb les xarxes de l'A2 –Lleida-Barcelona.

Acció 2: Flux de la C15 – Vilanova i la Geltrú – Vilafranca del Penedès – Igualada.

Acció 3: Intercanvi industrial i tecnològic.

3.- Relació entre àmbits i eixos: Una xarxa de xarxes

Acció 1: Relació de l'Àmbit Penedès amb els àmbits veïns.

Acció 2: Relació entre eixos.

Acció 3: Importància del node central amb l'estació intermodal.

Acció 4: Potenciar i connectar les xarxes del territori.

4.- La ròtula central: El Pol de Vilafranca i l'eix vertebrador central

Acció 1: Vertebrar el flux exterior amb els espais interiors

Acció 2: Importància del node central amb l'estació intermodal.

5.- Els elements singulars: El sistema urbà de Sant Sadurní d'Anoia

6.- Els punts de contacte entre els diferents àmbits

6.1. Pol del Vendrell. Punt de contacte amb el camp de Tarragona

Acció 1: Relacions socioeconòmiques .

Acció 2: Creació d'un centre d'activitats entorn de l'estació de Sant Vicenç de Calders.

Acció 3: Creació de la marca cultural Costa Penedès i potenciar i diversificar les relacions entre Tarragona i Barcelona.

6.2. El pol de la Conca d'Òdena. Punt de Contacte amb les Comarques Centrals

Acció 1: Incentivar els intercanvis econòmics.

Acció 2: Potenciar les comunicacions interior-costa.

Acció 3: Generar sinèrgies culturals i socials.

6.3. El pol del Garraf. Punt de Contacte amb la Regió Metropolitana de Barcelona

Acció 1: Potenciar l'activitat portuària amb les activitats econòmiques del nou sistema.

Acció 2: Creació d'una xarxa de serveis culturals i socials lligats a la població costanera.

Acció 3: Atracció, juntament amb Sitges i Ribes, de sistemes R+D.

EL PLA ESTRATÈGIC, FULL DE RUTA DEL FUTUR PLA TERRITORIAL PARCIAL DEL PENEDÈS.

La formulació del primer Pla Estratègic del Penedès, en el marc socioeconòmic actual i a l'avantsala en els propers mesos de l'aprovació de l'Àmbit de Planificació Penedès **obre per primera vegada la possibilitat real de poder formular un full de ruta col·lectiu que ha de servir per orientar el futur del Penedès per les properes dècades.**

Aquest repte col·lectiu de primer ordre requereix, per a poder-se desenvolupar, **assumir els següents eixos estratègics:**

EIXOS ESTRATÈGICS

- 1.- Promoure de la participació de manera activa, directa, plural i continuada
- 2.- La definició de l'àmbit Penedès i creació d'una Comissió d'Urbanisme específica.
- 3.- Incorporar en la formulació dels diferents models territorials dels principis bàsics de la "nova cultura del territori"
- 4.- Apostar per la preservació, ordenació, desenvolupament i gestió dels espais agrícoles.
- 5.- Incorporar nous criteris orientadors per la definició de les activitats econòmiques.
- 6.- Impulsar i promoure l'estratègia del "km zero" o de proximitat

1.- Promoure la participació de manera activa, directa, plural i continuada.

Promoure la participació de la gent del Penedès en la definició de les prioritats del Pla Estratègic és un canvi de manera de fer en la presa de decisions. És bàsic, és fonamental, és clau i és estratègic que s'iniciï un ampli debat amb la societat penedesenca del Pla Estratègic més enllà dels canals que s'han fet servir fins ara.

Des de fa una colla d'anys ja hi ha establerta la necessitat de formular processos de participació pública en els processos de presa de decisió (**Conveni d' Aarhus, Dinamarca 25 de juny de 1998, sobre l'accés a la informació, la participació pública en les decisions i l'accés a la justícia en qüestions mediambientals**), però a casa nostra aquest processos encara estan poc desenvolupats.

Cal que les diferents propostes que es formulen i recullen en el Pla Estratègic del Penedès es sotmetin a debat ciutadà ampli, obert i plural. Aquesta també és una manera d'ajudar a la regeneració democràtica i a que el procés de presa de decisions tingui un plus.

Ja no n'hi ha prou com a ciutadà en anar a votar cada quatre anys i després "posar el cap sota l'ala" i deixar la presa de decisions en mans d'uns pocs regidors, d'uns pocs diputats o d'un grup d'experts. La millora i el reforçament de la democràcia passa avui per promoure de manera activa i decidida els processos de participació ciutadana.

Una expressió d'aquest fet també és el dret a decidir. El dret a decidir, que ha entrat amb força a l'agenda política catalana, no és més que les ganes que té la gent de poder decidir quin és el seu futur col·lectiu. La gent vol poder participar de manera activa en definir quin és el model de societat pels propers anys.

Participar, és de fet ja , es un nou dret i comporta una major transparència i un plus en la presa de decisions.

Participar vol dir estar informat, preocupar-se per les coses que es volen fer, aportar idees, propostes, opinions i suggeriments.

Promoure la participació vol dir estar disposat a escoltar, modificar, esmenar, corregir per assolir amplis consensos.

El Pla Estratègic del Penedès no tindrà els efectes desitjats si no s'implica de manera, activa, directa, plural i al llarg de tot el procés d'elaboració a la ciutadania.

Cal ,a més a més de promoure la participació directa sobre el desenvolupaments del pla , involucrar al conjunt de la societat en la participació en els beneficis econòmics , culturals, socials i ambientals que aquest pla hauria de representar i desenvolupar.

És determinant que des del primer moment s'origini el debat públic per airejar les propostes i no caure en els tecnicismes o tòpics. En aquest sentit es convenient que:

- a. Posar a debat i obrir un procés de participació ciutadana dels criteris base que han d'orientar el desenvolupament social, demogràfic i la qualitat de vida dels habitants del territori Penedès i que es formulen en el Pla Estratègic.
- b. Definir i prioritzar, de manera conjunta amb la societat civil a través de la participació ciutadana, el model territorial que cal desenvolupar en l'àmbit Penedès que ha de servir de base per la definició socials i econòmics del pla.
- c. Elaborar una nova proposta de Pla de participació ciutadana obert a la gent del Penedès que permeti posar a debat de la societat penedesenca les propostes, directrius,

orientacions, recomanacions, que es recullen en el Pla Estratègic del Penedès més enllà del procés que ja s'ha fet fins ara.

2.- La definició de l'àmbit Penedès i creació d'una Comissió d'Urbanisme específica

Un cop definit l'Àmbit i aprovat el Pla Territorial Parcial del Penedès cal que es posi en funcionament una **Comissió d'Urbanisme específica per l'àmbit** amb l'objectiu de vetllar per la gestió posterior del Pla i per la correcta adequació als criteris i a les directrius fixades per part

del Planejament municipal i derivat i alhora ajudaria a desenvolupar, al llarg del temps, la "identitat" territorial i urbanística penedesenca.

3.- Incorporar en la formulació dels diferents models territorials dels principis bàsics de la "nova cultura del territori"

El mes d'octubre de 2006, es va presentar a la seu de l'Institut d'estudis Catalans el "Manifest per a una nova cultura del territori". **Aquest manifest va ser presentat de manera conjunta per la Societat catalana de Geografia, el Col·legi d'Ambientòlegs, el Col·legi de Geògrafs, el Col·legi d'Arquitectes, la Societat Catalana d'Ordenació del Territori i l'Associació Catalana de Ciència Regional** en un moment en que des de diferents sector ja es reclamava una reorientació de les polítiques públiques en relació al Territori.

Cal assumir com a pròpies les propostes i reflexions que es formulen en el "Manifests per a una nova cultura del territori" i cal incorporar com a eixos vertebradors del Pla els principis, dels criteris i de les prioritats següents:

- El territori és un bé no renovable, essencial i limitat.
- El territori és una realitat complexa i fràgil.
- El territori conté valors ecològics, culturals i patrimonials que no es poden reduir al preu del sòl.
- Un territori ben gestionat constitueix un actiu econòmic de primer ordre.

a) El territori és un bé no renovable, essencial i limitat.

La societat hi troba el suport o la sustentació material a les seves necessitats, així com el referent de la seva identitat i de la seva cultura. Les característiques naturals de cada territori i la pervivència de traços i de formes que provenen del passat li confereixen singularitat i valors de diversitat. És per això que cal entendre el territori com a recurs, però també com a cultura, història, memòria col·lectiva, referent d'identitat, bé públic, espai de solidaritat i llegat. La nova cultura del territori ha de tenir com a primera missió trobar el sistema que faci possible que, a tot arreu, la col·lectivitat pugui gaudir dels recursos del territori i preservar-ne els valors per a les generacions actuals i futures.

b) El territori és una realitat complexa i fràgil.

Totes les realitats territorials, tots els indrets, es componen de diversos elements naturals i culturals i de les seves interrelacions, que cal considerar adequadament. Les actuacions de gran incidència territorial (urbanització, obres públiques, extracció de minerals,

perforacions, repoblaments forestals, etc.), habitualment tenen conseqüències irreversibles. Per tant, s'han de dur a terme amb plena consciència d'aquesta complexitat i avaluant-ne les múltiples repercussions possibles. És imprescindible aplicar el principi de precaució a totes aquestes transformacions.

c) El territori conté valors ecològics, culturals i patrimonials que no es poden reduir al preu del sòl.

Les administracions responsables de vetllar per les qualitats i les potencialitats d'aquests valors socials difícils de mesurar en termes monetaris convencionals els han de prendre sistemàticament en consideració. L'apropiació privada de qualsevol part del territori ha de ser compatible amb els valors esmentats; per tant, la propietat del sòl i l'habitatge s'han d'exercir amb el respecte de la seva funció social, i amb la plena assumpció de la responsabilitat de potenciar-ne la utilitat, el valor ambiental i el potencial paisatgístic.

d) Un territori ben gestionat constitueix un actiu econòmic de primer ordre i una garantia de benestar social.

Efectivament, una gestió correcta del procés d'urbanització permet reduir els costos de la mobilitat per a les persones i per a les empreses, contenir els preus del sòl i de l'habitatge, i moderar les càrregues de la prestació dels serveis. D'altra banda, el fet de disposar d'un entorn de qualitat evita danys ambientals i dóna un valor afegit als productes i als serveis, sobretot els turístics, que són bàsics per a l'economia espanyola. Certament, la gestió sostenible del territori és un deure social i ambiental que garanteix el benestar social, però també constitueix un preemptori imperatiu econòmic.

4.- Apostar per la preservació, ordenació, desenvolupament i gestió dels espais agrícoles.

L'espai agrícola del Penedès, majoritàriament vinya, és un actiu de primer ordre. Cal apostar per la preservació, ordenació, desenvolupament i gestió dels espais agrícoles penedesencs incorporant el concepte de km 0 o d'espai agrícola de proximitat.

Les àrees urbanes de Barcelona i Tarragona, obren moltes oportunitats per a poder comercialitzar els productes agrícoles i agroalimentaris de qualitat que el Penedès avui ja té i els que en un futur pot elaborar i alhora també serveix per acostar el paisatge i l'activitat agrícola penedesenca a més de 3.000.000 de persones que poden venir a gaudir d'aquest gran espai agrícola, especialment vitivinícola, format per un mosaic de paisatges rics i diversos que el constitueixen.

Entendre la importància estratègica, econòmica, productiva, ecològica, ambiental, cultural i social de l'agricultura al Penedès és fonamental per a poder garantir-ne la seva continuïtat i alhora poder resoldre bé el seu encaix a cavall de les regions metropolitanes de Barcelona, una de les més importants i dinàmiques d'Europa, i Tarragona.

OBJECTIUS (de l'Eix Estratègic 4)

- a. Que l'**especificitat de les zones agrícoles penedesenques i de manera especial la vinya** tingui un reconeixement explícit, en els àmbits social, polític i administratiu, a partir de normes, accions i mesures pròpies destinades a aquesta agricultura.

- b. Que el Pla Territorial Parcial del Penedès doti d'**instruments eficaços per a la planificació, la preservació i la gestió** de l'espai agrícola penedesenc, alhora que fomenti i apliqui les legislacions i mesures necessàries per ordenar el territori i possibilitar l'accés a la terra d'aquells que s'incorporin a l'activitat agrària i dels que necessitin incrementar la base territorial de les seves explotacions agràries.

- c. Que l'agricultura sigui entesa, estudiada, analitzada, planificada i gestionada des d'una **visió supramunicipal de conjunt, evitant les pràctiques localistes excloents**, amb la finalitat d'establir una política pública més eficaç i més eficient dirigida als espais agraris periurbans.

- d. Que els sòls de valor agrícola **es classifiquin com a sòl agrícola**, amb independència que estiguin o no en explotació, entenent que "sòl agrícola" és una categoria finalista, de la mateixa manera que ho és la de "sòl urbà".

- e. Que es garanteixi, més enllà de la preservació de l'espai agrari a través dels instruments urbanístics, el **desenvolupament dinàmic i sostenible de l'activitat agrària** i dels territoris on aquesta es desenvolupa amb polítiques territorials i sectorials específiques.

- f. Que s'incorpori la **figura de "parc agrari", "espai agrari"** o altres figures d'ordenació i gestió com a elements significatius de la voluntat per dotar aquests espais d'un projecte, no només de protecció davant de l'eventual incorporació d'aquests al procés urbanitzador, sinó també de preservació de les funcions agràries pròpies i d'impuls a una gestió que permeti promoure-hi el desenvolupament econòmic del territori i de les explotacions agràries, així com conservar-ne i difondre els valors ecològics i culturals.

ACCIONS (de l'Eix Estratègic 4)

En l'àmbit de la gestió agronòmica

- Recuperar i posar en valor els **sabers acumulats** per les cultures agràries i, sobretot, pels agricultors, les agricultores i les seves famílies.
- Fomentar les **bones pràctiques vitivinícoles i les agràries en general** per prevenir els possibles impactes negatius que l'activitat agrària pugui generar sobre l'entorn mitjançant la formació dirigida als agricultors i a les agricultores, l'experimentació de caràcter demostratiu i la investigació encaminada a millorar aquestes bones pràctiques.
- Desenvolupar una **gestió de l'aigua** que s'ha de basar en la racionalització de l'ús d'aigües superficials i subterrànies, així com en la utilització d'aigües regenerades de qualitat òptima per a l'activitat agrària.
- Desenvolupar una **gestió del sòl** que fomenti les tasques agronòmiques que en redueixin la compactació, n'incrementin el contingut de matèria orgànica i n'afavoreixin la millora biològica.
- Fomentar l'**activitat agrària sostenible**, respectuosa amb l'entorn i el medi ambient, especialment la producció integrada i la producció ecològica.
- Potenciar el manteniment i la creació de mosaic de cultius, marges, parets i vores herbacis, arbustius i arbrats que es converteixen en hàbitats i ecosistemes que afavoreixen la **presència de flora i fauna beneficiosa per a la sostenibilitat dels agroecosistemes**, que, entre altres, controlin les plagues i les malalties, més enllà de la indiscutible contribució estètica i paisatgística que aquests marges, vores i parets comporten.
- Impulsar accions de minimització de la **despesa energètica i de la generació de CO₂**, així com incrementar, sempre que sigui possible, l'absorció de CO₂.

En l'àmbit del paisatge i del patrimoni cultural

- Promoure el **codi de bones pràctiques** dirigides a la preservació de l'activitat productiva (conservació del sòl, manteniment de la biodiversitat i qualitat de l'aigua) i del paisatge i del patrimoni històric cultural agraris.
- Establir mecanismes i incentius econòmics per a la conservació, restauració, rehabilitació i posada en valor d'**habitatges i construccions vinculades a l'explotació agrària** amb un caràcter històric i tradicional o significatiu en un territori.
- Reconèixer el **patrimoni agrari**, especialment la **vinya**, com un tipus de bé específic dins del patrimoni cultural i paisatgístic mitjançant mecanismes específics per a aquells espais agraris que disposin de valors culturals, naturals i paisatgístics rellevants. Aquests mecanismes hauran de vetllar per l'eradicació d'aquells elements impropis de les activitats agràries que en danyin la qualitat paisatgística i hauran de fer possible el manteniment i desenvolupament de l'activitat agrària i d'altres activitats que hi siguin compatibles.

- Gestionar de manera imaginativa els elements del **paisatge agrari , de manera singular la vinya amb valor paisatgístic i cultural**: Hem de tenir presents tant els elements de caire material o tangible (murs, tanques, aljubs, sèquies, casetes de pedra seca, etc.) i els elements de caire immaterial o intangible (història, costums, tradicions, maneres de fer,), de manera que conservin la funcionalitat agrària alhora que proveeixin valors estètics.
- Incorporar els **conceptes d'agricultura de proximitat i de patrimoni cultural agrari** en els catàlegs de paisatge, així com en els catàlegs dels diferents plans urbanístics i territorials, de manera que es proposin mesures paisatgístiques específiques que permetin el manteniment, la conservació i el desenvolupament dels paisatges de l'agricultura.

En l'àmbit de la biodiversitat

- Incentivar les pràctiques agronòmiques que **afavoreixin la biodiversitat**.
- Promoure la conservació de **vietats tradicionals de productes agrícoles** en el marc de l'anomenada agrobiodiversitat i fomentar-ne, sempre que sigui possible, la comercialització i consum.
- Mantenir o habilitar **espais refugi** per a la fauna i la flora espontànies (marges, vores, murs de pedra seca, etc.), afavorint alhora els hàbitats propis de determinades espècies que col·laboren en la lluita contra plagues, com són els insectívors, les rapinyaires, etc.

5.- Incorporar nous criteris orientadors per la definició de les activitats econòmiques.

Ja fa temps que des del sector econòmic hi ha un consens ampli en que cal assumir uns nous criteris orientadors alhora de definir les localitzacions de sòl per a activitats econòmiques, tant pel que fa a les existents com a les futures. En aquest sentit **des del sector empresarial representat per la UEP i l'ADEPG, i des del sector sindical representat per la UGT i CCOO**, a més del CESAP s'ha formulat un **"Manifest sobre la situació i necessitats de sòl per activitats econòmiques a l'Àmbit Penedès"**

Cal assumir com a pròpies les propostes i reflexions que es formulen en el "Manifest sobre la situació i necessitats de sòl per activitats econòmiques a l'Àmbit Penedès" i cal incorporar els principis, criteris i prioritats següents:

"Davant de l'entorn de crisi econòmica que estem vivint, cal trobar eines i instruments que ens ajudin a promoure noves estratègies econòmiques que ens permetin avançar cap a la creació de nous llocs de treball i generació de riquesa.

Un dels factors clau a l'hora de facilitar la creació de nous llocs de treball és el de poder disposar de localitzacions de sòl per activitats econòmiques aptes i ben dotades de serveis. S'ha de defugir del model que s'ha seguit fins ara de promoure la dispersió al definir les

localitzacions, seguint la pauta de localitzar sòl en ubicacions en les quals no es possible atendre els requeriments mínims que aquestes necessiten, com son, entre d'altres.

- Proximitat a la xarxa de transport de mercaderies per ferrocarril
- Proximitat a vies d'alta capacitat per a transport de mercaderies per carretera
- Possibilitat de promoure transport públic de persones
- Accés a la xarxes de telefonia fixa, mòbil, ADSL de banda ampla o fibra òptica
- Qualitat en el subministrament d'energia elèctrica i accés a la xarxa de gas natural
- Gestió eficient dels residus
- Disponibilitat d'aigua
- Accés als serveis complementaris que requereixen: missatgeria, transport al detall i restauració, entre altres
- Accessos adients i correcta senyalització externa i interna

Un altre factor estratègic que ajuda a millorar la competitivitat de les empreses és la cooperació i coordinació de les administracions municipals i supramunicipals de cara a promoure sòl de manera conjunta, defugint del individualisme, entenent que la suma d'esforços i de propostes aporta sinergies positives que van orientades a tenir un sòl i una activitat econòmica associada, més eficient i més eficaç.

Per aquests motius, considerem que:

- a) **La concentració del sòl per activitats econòmiques al voltant dels eixos ferroviaris i viaris existents i dels que s'estan planificant**, com es el cas del corredor mediterrani, és una prioritat que cal abordar de manera urgent.
- b) **La dispersió actual de sòl per activitats econòmiques es un malbaratament de territori i de recursos** que, a més, no ofereix els requeriments de subministrament i de serveis necessaris i tampoc permet poder generar una massa crítica suficient que permeti, entre d'altres, desenvolupar polítiques de transport públic de persones i de mercaderies i polítiques de formació i aprenentatge adients a les necessitats de cada localització.
- c) S'haurien de **revisar les localitzacions de sòl per activitat econòmica existents, tant les que estan en funcionament com les que ja estan planificades però no desenvolupades** i que s'avaluï la possibilitat de reubicació de les mateixes, seguint els criteris ja comentats i que son entre d'altres, la proximitat a la xarxa de transport de

mercaderies per ferrocarril i a les vies d'alta capacitat de transport de mercaderies per carretera

d) Finalment, s'hauria de contemplar la possibilitat de consensuar un programa concertat d'anàlisi de les diferents localitzacions existents i les programades, mitjançant la col·laboració activa de les diferents administracions (municipals i supramunicipals) i del sector empresarial que defineixi, per l'àmbit Penedès, quines serien les localitzacions ja existents a potenciar, quines serien considerades no prioritàries i quines serien considerades localitzacions a extingir.

6.- L'estratègia del "Km Zero" o de proximitat: més qualitat, major eficiència, més autosuficiència, generadora d'activitat econòmica i de nous llocs de treball i més ecològica..

En l'entorn socioeconòmic que estem vivint cal trobar **nous espais d'activitat econòmica, que siguin dinàmics, més eficients i alhora serveixin per generar nous llocs de treball i promoure l'economia productiva.** En aquest marc l'estratègia del "km 0" obre noves oportunitats, nous mercats, genera nous llocs de treball i promou l'economia de baix consum de carboni.

Sovint l'exemple més proper que la majoria de gent li ve al cap quan es parla de "km 0" és amb el consum de productes de proximitat però aquest es un concepte que podem traslladar a camps tant diversos com la producció d'energia o el camp dels residus, entre d'altres.

Veiem doncs tres exemples: les xarxes de districte energètic, el compostatge agrícola i el consum de productes de proximitat.

a) Xarxes de districtes energètics o xarxes energètiques calor i fred de proximitat.

La Directiva europea 2010/31/CE en el seu article 28 diu: "los Estados miembros deben facultar y animar a los arquitectos y responsables de la planificación urbana a que consideren de forma adecuada la combinación óptima de mejoras en el ámbito de la eficiencia energética, la utilización de energía procedente de fuentes renovables y el uso de la calefacción y refrigeración urbanas a la hora de proyectar, diseñar, construir y renovar zonas industriales o residenciales". Aquest marc legal es podria fer servir, segons apunten diferents especialistes, per al desenvolupament de xarxes energètiques de calor i fred de proximitat.

La generació d'energia CAL QUE SIGUI de caire més distribuït, apostant per aprofitar de manera prioritària, els recursos renovables disponibles en cada districte energètic (com poden ser entre d'altres la solar, eòlica, biomassa, i geotèrmica) i fomentant alhora la implicació dels ciutadans mitjançant la introducció de models de gestió cooperatius,

introduint el concepte de gestor energètic de districte. La gestió a més de implicar els ciutadans que formen part de la districte energètic també genera llocs de treball per garantir-ne el seu correcte funcionament.

Experiències internacionals al respecte en trobem a Dinamarca on ja el 60% de la demanda de calor ja es cobreix amb més de 700 petites plantes de generació arreu del país que alhora han generat nous models de negoci en el camp del sector energètic amb la corresponent generació de llocs de treball.

b) Compostatge agrícola, de proximitat o de petita escala

El Pla Territorial Sectorial d'Infraestructures de Residus de Catalunya (defineix, pel que fa a les restes orgàniques, que aquestes han de tractar-se en plantes de compostatge de "grans dimensions", centralitzades, en les quals es tracten un nombre elevat de tones de restes orgàniques per transforma-les en adob orgànic. Sovint però la qualitat resultat del procés fa que l'adob resultant no es pugui fer servir en agricultura ecològica i en certs casos que no es pugui ni tant sols considerar-se com adob orgànic i alhora ens trobem en que en aquestes plantes el nombre de persones que hi ha treballant es baix, amb un ús de tecnologia elevat.

Cal promoure un canvi de model que passa per la **implantació de petites plantes de compostatge o punts de compostatge de proximitat, descentralitzades, que atenen a les necessitats de tractament de diversos municipis propers en zones agrícoles, que poden ser gestionades per agricultors, cooperatives agrícoles o empreses de jardineria de la rodalia.**

Aquesta estratègia de tractament es recolza en dos pilars bàsics: **Obtenir un adob orgànic d'alta qualitat que es pugui fer servir fins hi tot en agricultura ecològica i en la creació de nous llocs de treball.**

Experiències internacionals al respecte en trobem a Àustria on n'hi ha més de 350 i gestionen al voltant del 270.000 tones que representa un 34% de la capacitat global de compostatge d'Àustria.

c) Consum de productes de proximitat

A Catalunya tenim denominacions d'origen protegides, indicacions geogràfiques protegides, i denominacions geogràfiques entre d'altres figures legals relacionades amb els productes

de qualitat agroalimentaris, però l'Administració no ha desenvolupat de manera suficient el marc legal que doni empara al consum de proximitat.

Els productes de proximitat en l'elaboració dels diferents menús i plast augmenta la qualitat nutricional dels aliments tot potenciant la qualitat organolèptica i gastronòmica dels mateixos.

Consumint productes de proximitat afavorim l'activitat economia del nostre entorn i també estem ajudant al manteniment de la biodiversitat que ens envolta i reduint les emissions de CO2.

Per aquests motius cal que **l'Administració desenvolupi estratègies i normatives que emparin i recolzin, la utilització de productes de proximitat i ecològics en la elaboració de menús en menjadors col·lectius com son entre d'altres llars d'infants, escoles, menjadors universitaris, llars d'avis, residències, hospitals, presons i casernes.** També cal generar una xarxa de complicitats també entre productors, elaboradors, restauradors i consumidors que vagi orientada a difondre els productes de qualitat dels productors i afavorir-ne la seva venda al consumidor, i alhora implicar a restauradors i cuiners així com a els responsables dels menjadors.

Una experiència recent al respecte la trobem en la ciutat **de Copenhagen on i segons dades oficials el 75% del menjar que es serveix als menjadors públics es orgànic, sense que comporti un increment de la despesa. L'objectiu que s'han fixat es assolir el 2015 sigui del 90%.**

Potenciant el consum de productes de proximitat, de proximitat (geogràfica i temporal), afavorim els productes de temporada i de prop. Per poder desenvolupar aquesta línia estratègica és necessari potenciar l'ocupació i la formació agrària de qualitat i les xarxes locals de distribució, generant d'aquesta manera nous llocs de treball.

OBJECTIUS ESTRATÈGICS

1. Concretar del model d'infraestructures de comunicació i transport.

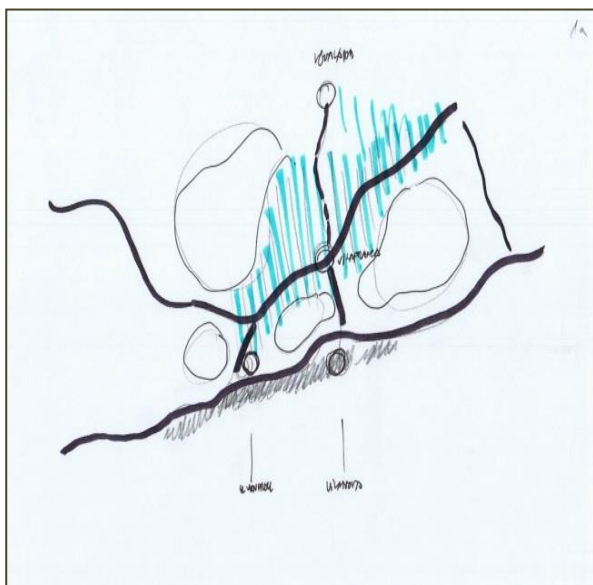
Mentre no quedi clar de quin model d'infraestructura de comunicació i transport disposa el Penedès no podrem avançar en propostes més enriquidores que millorin les estructures socioeconòmiques del territori penedesenc. Una vegada definits els llaços que ens connecten amb les metròpolis podem seguir treballant en el model de territori que més ens convé.

L'actual model es basa en què el Penedès és territori de pas format per un corredor viari i ferroviari metropolità (l'eix mediterrani). Està format per les autopistes AP7, AP2, C32, les carreteres N340, C31, C51, el ferrocarril de rodalies R2sud i R4 i l'AVE, a l'espera del tren de mercaderies. A la potència del corredor si contraposa la xarxa territorial penedesenca formada per les carreteres de la N340, la C31 i la C15, a més de les comarcals i locals. Es comprova el paper dual de la N340, la C31 i la C15 que acaben tenint un paper més territorial que metropolità i com a conseqüència hi ha projectes i propostes que demanden augmentar la quantitat de xarxa, concretament una autovia paral·lela a la AP7 que substitueixi la N340. A la llum d'una realitat que constata la disminució de transit i que demana filar prim a l'hora d'invertir en els punts clau per dinamitzar al màxim l'economia amb el mínim d'inversió, no està tant clar que sigui òptim invertir en carreteres d'alta capacitat i més quan disposem de xarxa d'autopistes que pot admetre major capacitat de transit que el que te actualment sense que la via quedi en cap cas saturada. És indiscutible que cal establir nous criteris funcionals que donin resposta d'una banda a cobrir les necessitats viàries i de l'altra a no malbaratar els diners iniciatives que no generaran noves economies.

Les preguntes que es fan són les de concretar definitivament quina ha de ser la xarxa òptima que doni resposta a les necessitats metropolitanes i territorials invertint el menys possible.

Per exemple: decidir, al menys a mig termini si s'ha de doblar la N340? Com podem integrar millor el futur eix ferroviari de mercaderies? Si les autopistes han de servir al territori reduint el seu peatge local? On i amb quin grau s'han de situar les activitats econòmiques o els equipaments de caràcter metropolità? Quines serien les compensacions que haurien d'aportar? etc.. són preguntes que el Pla ha de resoldre per aportar claredat a l'hora de definir el model territorial.

Les accions proposades serien les següents:

E1: Xarxa metropolitana al Penedès

Acció 1:

Concretar el model funcional de les xarxes que travessen el territori i pensar en la necessitat de definir una estació intermodal i definir-ne la ubicació.

Establir les relacions entre el conjunt de xarxes que formen el corredor metropolità i la xarxa estructuradora territorial.

En el cas viari: dos eixos metropolitans. El costaner (C32) i el de la plana interior (AP7) formant un triangle amb l'eix de la C-

15 (de la costa vilanovina cap a l'interior de l'Anoia) amb un dels vèrtex al Vendrell, connectant amb la AP2, apuntant cap a l'interior de la península. Un model molt ben definit però que falta decidir si cal afegir-hi la A7, com autovia que recolza la N340, o si es considera que ja tenim prou amb l'actual sistema. I dotem de les autopistes de mecanismes públics per fer-les més accessibles al transport a través i podem incorporar com a xarxa territorial de distribució, tant la N340 com la C31. Per tant caldrà concretar el model en el sentit de si aquest, amb la situació actual, quines i quantes xarxes més admet i si són necessàries.

Acció 2:

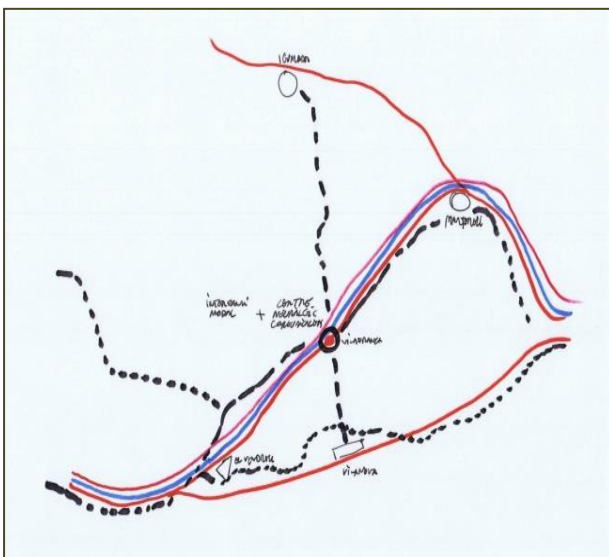
Definir l'autopista ferroviària formada per les xarxes de rodalies-AVE-mercaderies i els centres modals d'intercanvi: estacions ferroviàries-accessos viaris-xarxa territorial. L'eix Penedès central es configura com a l'autopista viària-ferroviària metropolitana.

No està gens clar ni si hi ha voluntat política de que aquest ferrocarril passi pel Penedès, no està clara la inversió i menys la seva traça. Els tres factors són

importants ja que de passar a no passar depenen moltes inversions. Aclarir aquest tema seria una qüestió important.

Si més no estar segurs d'un dels factors ajudaria molt a concretar el model. Per exemple si se sabés segur la seva traça es podria planificar entorn d'ella, tot i saber que aniria per llarg.

Acció 3:

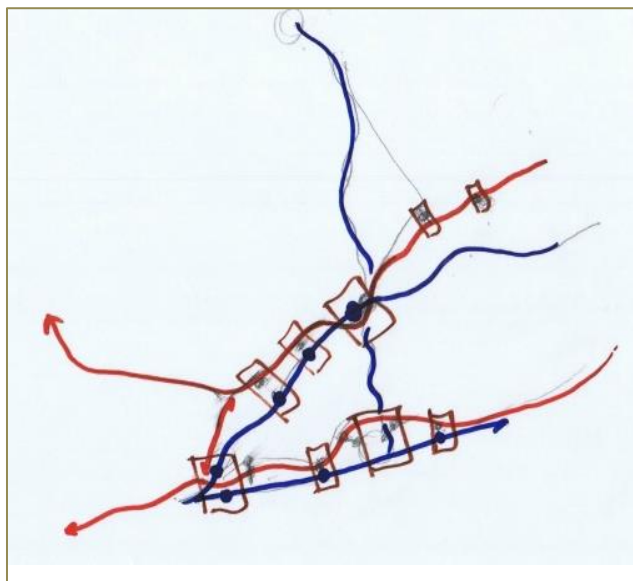
E2: Autopista viària-ferroviària pel Penedès

Localitzar en base aquest model les **àrees d'activitats econòmica** i equipaments metropolitans que requereixen gran ocupació de sòl i una forta relació entre els dos sistemes de comunicacions.

Aquestes, per les seves necessitats de comunicació requereixen de dos pols d'accés: des del propi territori per on flueixen les persones i les activitats que mantenen el sistema i un segon pol que comunica directament amb el sistema infraestructural viari i ferroviari exterior.

El Cas de la Ciutat de Vilafranca del Penedès i els municipis del seu entorn, per la seva posició estratègica i geogràfica respecte a les infraestructures viàries i ferroviàries, adquireix un paper central i determinant per la confluència de totes les xarxes el que fa encara més necessària la construcció de la prevista estació intermodal del Penedès entre Vilafranca i la Granada.

D'altra banda cal tenir en compte que les propostes d'aquestes àrees s'han de produir i proposar en l'entorn de les directrius generals determinades pel Pla, de tal manera que no es poden admetre instal·lacions que, per la seves dimensions, impactes o usos, vagin en contra dels criteris d'integració en el territori i en l'estructura socioeconòmica que se'n derivin dels

ES: Possibles àrees de connexió Metro-territorial

criteris bàsics del Pla.

En l'apartat 4 de la introducció es concreten els conceptes que regirien aquests sistemes de reserves.

2. Revisió del planejament territorial a la vista de les noves perspectives econòmiques

El planejament vigent al Penedès, tot i que molts plans han estat aprovats no fa massa temps, és producte de les perspectives econòmiques i socials de principis de la dècada anterior que portaven encara la influència d'un final de segle XX exageradament expansiu. A la vista de la situació actual, la majoria dels plans aprovats sobre el territori, s'han vist desbordats per la crisi econòmica i condicionen el territori amb expectatives inexistents, al menys durant uns quants anys.

El desenvolupament territorial, si abans no era possible sense preveure creixements, avui no és possible sense ajustar els paràmetres urbanístics del planejament a la realitat actual. La necessitat d'estalvi econòmic i energètic, la inutilitat de terrenys agrícoles falsament expectants i la indefinició dels territoris afectats clamen una intervenció que ajusti la desmesura a una delimitació més acurada i harmònica de la realitat econòmica.

Ajustar el sobredimensionat dels plans territorials, coordinar els seus paràmetres (alguns d'ells no coincidents) i adaptar-lo als requeriments de demandes reals, diferents de les que fins ara predominaven és un dels objectius estratègics d'aquest treball.

La segona estratègia és **la revisió del planejament comarcal** i , sobretot, **municipal** en base a la realitat actual. El territori ha de deixar de generar falses expectatives i concretar la seva exacta funció i ús en el marc d'una nova manera més sostenible de gestionar-lo.

Les intervencions sobre els plans deixa al descobert molts aspectes dels nuclis urbans consolidats que caldrà també tenir en compte i reinterpretar-los sota la mirada de les propostes ambientals de l'alternativa de l'estalvi energètic, la seva autogeneració, la racionalització dels residus i la simbiosi entre els diferents actors econòmics, socials i culturals que concorren en els nuclis i que formen la part essencial de la manera de ser de cadascun dels assentaments urbans. Optimitzar, revisar els paràmetres de qualitat ambiental serien les accions proposades dins d'aquesta estratègia:

Acció 1:

Coordinar els Plans Territorials Parcials i els Plans Directors de les comarques penedesenques per ajustar els paràmetres de les infraestructures, els assentaments i els espais oberts en base a la nova realitat socio-econòmica. Aspectes com les previsions de creixement, els models territorials d'infraestructures viaries, ferroviàries, d'equipaments. Consensuar normatives de protecció del patrimoni natural, homogeneïtzar criteris d'actuacions sobre sòl agrari, relligar propostes territorials i metropolitanes, etc..

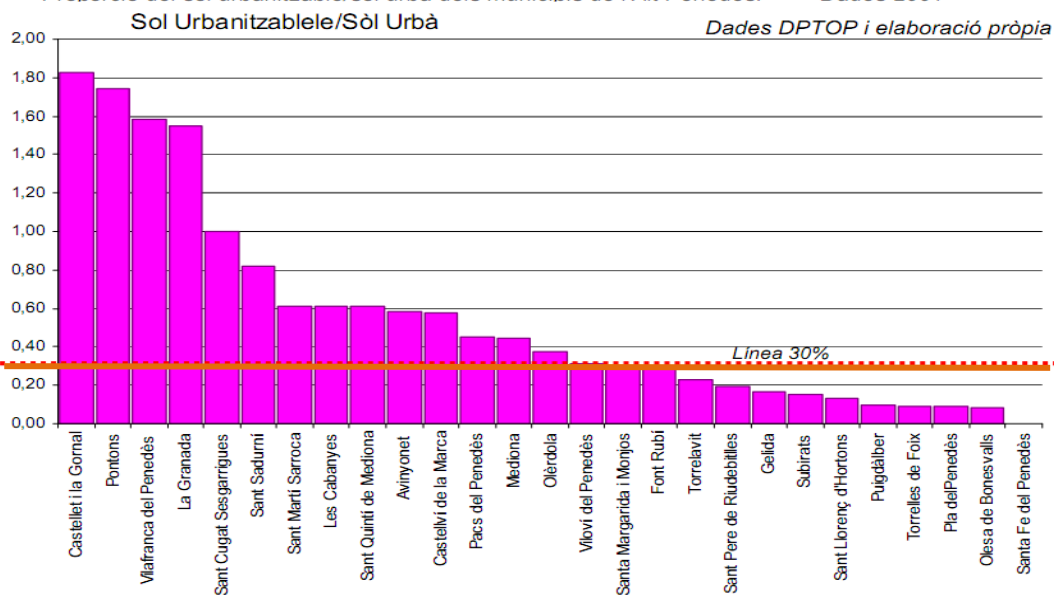
Acció 2:

Revisió dels plans municipals de creixement urbà, tant residencials com d'activitats econòmiques, per adaptar-los a les necessitats del propi municipi i ajustar-se als criteris a escala territorial.

Gràfic núm. 7

Proporció del sòl urbanitzable/sòl urbà dels municipis de l'Alt Penedès.

Dades 2001

Acció 3:

Revisió del teixit urbà consolidat per aconseguir centres urbans amb més qualitat ambiental urbana, econòmicament més eficaços i energèticament més sostenibles. Adaptar les normatives urbanes, els mètodes constructius i els mecanismes de despesa energètica al model proposat. Adoptar mesures per facilitar els desplaçaments amb mitjans alternatius al vehicle privat potenciant el transport públic, les xarxes de vianants i bicicletes per a distàncies curtes. En definitiva reinterpretar el sistema urbà a la llum de les noves perspectives que l'oportunitat de la crisi econòmica i de valors ens ofereix.

3.- Definir el model d'assentaments i activitats dels espais oberts

Definir el sol agrari, des del punt de vista normatiu, com espai productiu, i per tant amb els mateixos drets i deures que qualsevol activitat urbana. Definir les regles de joc entre aquest i el medi on es desenvolupa (la xarxa hídrica, els boscos, les rieres i els torrents, els marges, els camins, etc..) i entre l'espai agrari i els assentaments urbans. Estratègia bàsica per definir l'espai obert penedesenc.

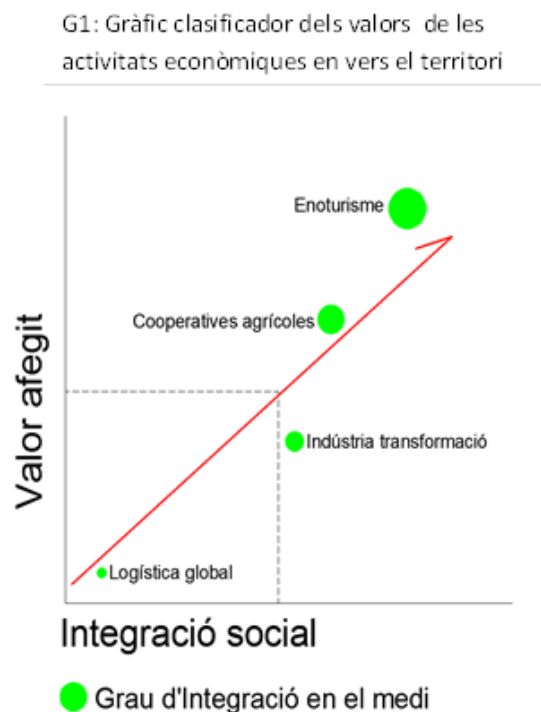
Iniciar un procés de racionalització, coordinació i apropament dels sistemes d'equipaments i serveis públics i privats a l'abast de la població dispersa que gestiona l'espai agrari i forestal amb la millora de les xarxes viàries especialitzades (bicicleta, vianants) i de telecomunicacions que proporcionin qualitat de vida als seus habitants i permetin la fixació sobre el territori.

Acció 1:

Incorporar els principis bàsics de la “nova cultura del territori” en la intervenció i definició del tractament urbanístic del sòl agrari, els usos i les regles de joc respecte del medi, el paisatge i els assentaments urbans. Tenint en compte els seus trets fonamentals, que és un bé no renovable, essencial i limitat. Una realitat complexa i fràgil. Conté valors ecològics, culturals i patrimonials que no es poden reduir al preu del sòl.

Acció 2:

Repensar les trames urbanes de baixa densitat. En tot l'Àmbit Penedès hi ha un seguit d'urbanitzacions, sovint, en pendent i “dins” de massa forestal, de baixa densitat, en certs casos en un estat força precari. Cal repensar què cal fer i en quins casos pot ser oportú la reformulació d'aquest espais amb criteris d'eficiència social, ambiental i econòmica.

Acció 3:

L'espai agrícola del Penedès és un actiu de primer ordre. Cal apostar per la preservació, ordenació, desenvolupament i gestió dels espais agrícoles tenint com a pal de paller l'estructura socioeconòmica i paisatgística dels espais vitivinícoles, incorporant-hi les propostes penedesencs establint els paràmetres i activitats econòmiques dels assentaments rurals i edificacions aïllades, les activitats, els usos i la xarxa d'equipaments necessària perquè aquest medi rural mantingui la seva vitalitat i sigui econòmicament autosuficient, sinó que es converteixi en el nucli impulsor d'altres activitats econòmiques. La importància d'aquesta acció és reforçada pel apartat 3 de la introducció de l'inici d'aquest escrit.

Acció 4:

Millorar la infraestructura de la xarxa bàsica de camins i coordinar els equipaments existents a fi de potenciar l'estructura dels assentaments rurals que són intrínsecs per a mantenir l'activitat agrària i la protecció biològica de l'entorn forestal i agrari a més de potenciar una xarxa que compleix diverses funcions fonamentals: des del turisme agrari, la pràctica d'esports de lleure: ciclisme, equitació, marxa.. amb l'acompanyament de les referències culturals que aquests camins han desenvolupat al llarg de la seva història: l'arquitectura de pedra seca, el paisatge, les fites del territori.

OBJECTIUS COMPLEMENTARIS

1. Territori i activitats econòmiques

Malgrat la crisi econòmica hem de tenir clar quines activitats econòmiques són compatibles amb els criteris i les estratègies dissenyades en el Pla. Cal introduir, tant per les activitats existents com les venidores, els criteris de Valor Afegit i Integració Social a part de millorar els conceptes de l'Impacte Ambiental ja recollit en la normativa d'activitats.

Aquests indicadors en ajudaria a saber el grau de qualitat de l'activitat i poder establir incentius o determinar compensacions davant d'una activitat pel grau d'incidència, positiva o negativa, per a la qualitat de vida dels habitants i del medi.

La posició del Penedès respecte a les Àrees Metropolitanas el fa receptor de peces de sòl important que només poden ser localitzades en determinats indrets, també possibles activitats o equipaments territorials tenen el mateix problema, no poden ser repartits equitativament en cada municipi. Per tant l'estratègia del pla hauria de contemplar la introducció d'elements de compensació i equilibri entre municipis on es localitzin amb major grau de concentració les activitats econòmiques intenses dels que tenen un protagonisme més ambiental. D'altra banda, dins d'aquesta estratègia, no es pot deixar de banda la situació precària de molts polígons industrials que caldrà revisar i rehabilitar, tant en la seva re orientació funcional a altres activitats com podria ser el retorn a sòl agrari com d'activitats econòmiques que la nova situació requereix.

Acció 1:

Potenciar les activitats econòmiques amb criteris de Valor afegit, impacte ambiental i integració social. Dos paràmetres que fins ara no s'han tingut en compte a l'hora de classificar el grau d'incidència, tant positiu com negatiu, d'una determinada activitat econòmica.

El gràfic 1 es representen alguns exemples d'activitats i les seva posició respecte els tres valors esmentats. Les que es trobessin dins el quadrat inferior haurien de contribuir a equilibrar l'impacte que generessin, mentre que les situades fora serien objecte d'incentius per fixar-les al territori.

element fonamental del territori central del Penedès i elaborar propostes paral·leles i transversals amb els àmbits econòmics, culturals i socials per tal d'obtenir un resultat a l'alçada de la forta presència que en aquests moments té aquest paisatge.

Acció 2:

Proposar que les Directrius de Paisatge que legalment s'han de redactar , es facin seguint les Cartes del Paisatge ja elaborades per consens i que el planejament municipal les reculli com un element més que ha d'orientar el planejament derivat . Així mateix s'hauran de fer les cartes del paisatge de cada unitat paisatgística que s'identifiqui en el Catàleg, seguint les Directrius de paisatge .

Incorporar els principis de "La nova cultura del territori" en la legislació urbanística i convertir el sòl no urbanitzable amb un sòl amb caràcter urbanístic propi que l'allunyi de les expectatives de transformació producte de l'especulació oportunista del moment. D'acord amb els criteris esposats en l'apartat 2 de la introducció d'aquest document.

Acció 3: Dissenyar mesures econòmiques per incentivar la millora del paisatge per part dels actors i protagonistes directes: agricultors, habitants rurals, establiments turístics.

3. Territori i cultura

Cultura (del [llatí](#) *cultura*, derivat de *colere*, cultivar o conrear) és fonamentalment el conjunt de **conductes i comportaments** que es produeixen en una determinada comunitat i **que són transmesos** entre els seus individus **per aprenentatge**. Altres accepcions de la paraula cultura son:

- Un patró integrat del coneixement humà, la creença i la conducta que depèn de **la capacitat per a l'aprenentatge social** i el pensament simbòlic, que permet desenvolupar un judici crític.
- El **conjunt d'actituds, valors, objectius i pràctiques que caracteritzen a una** institució, organització, grup o **societat**

Acció 1: Potenciar la relació entre cultura i territori

En el marc conceptual, la "nova cultura del territori" vol integrar en la formulació de les propostes territorials els coneixements, els valors, les conductes, els comportaments, i les actituds que han de permetre formular models més sostenibles i més participatius, en els quals hi hagi una clara simbiosi entre els processos territorials i culturals i viceversa. En aquest sentit cal prendre en consideració la recomanació que fa el Consell Nacional de la Cultura i les Arts: que la cultura sigui considerada un bé públic i un bé preferent.

El territori i la cultura conflueixen en el paisatge, el patrimoni material i immaterial i la història. Al Penedès, precisament, el territori es caracteritza per la seva potència cultural que l'identifica i el fa reconeixible. Per això cal que l'eix territorial creï pont amb el cultural, i que l'eix cultural faci el mateix amb el territorial.

Acció 2: IEP interlocutor de referència

El Penedès és un territori ric en patrimoni material i immaterial de tot tipus: paisatges, masies, caves, camins, fonts, rodals, ermites, fonts, rierols, centres històrics, castells, castellers, festes, tradicions,...

Cal protegir, però també cal saber aprofitar aquesta enorme riquesa de patrimoni, material i immaterial, per a reforçar i potenciar les estratègies de conservació, protecció i difusió del territori que es facin des del sector públic i privat, per això cal reforçar el paper del IEP com l'interlocutor de referència.

Acció 3: Coordinar les actuacions territorials amb les culturals

Les actuacions territorials i les culturals han d'anar coordinades. Si volem un territori endreçat en el qual es pugui viure i treballar amb benestar, cal una cultura ciutadana àmplia, des del vèrtex creatiu fins a la base participativa i formativa.

Cal que el planejament territorial i el món cultural penedesenc dialoguin i s'entenguin a l'hora de traçar les línies estratègiques de planificació territorial i d'acció cultural, per a la qual cosa caldrà cercar els mètodes i els espais més idonis per a fer-ho. En aquest sentit caldrà impulsar les actuacions tant de nivell local o comarcal, com aquelles que siguin un referent de la realitat del territori al conjunt del país, com el Museu de les Cultures del Vi de Catalunya (VINSEUM), dedicant els esforços adients perquè es pugui completar.

4. Territori i participació

L'estratègia del pla no sortirà efecte si no s'implica directa i continuadament a la ciutadania. No tant sols en el sentit de la participació directa sobre els desenvolupaments del pla sinó en involucrar al conjunt de la societat en la participació en els beneficis econòmics, culturals i socials que aquest pla hauria de representar i desenvolupar. Pel que cal que des del primer moment s'origini el debat públic per airejar les propostes i no caure en els tecnicismes i esvair alguns dels tòpics sectors que han iniciat aquest procés. Per aquest motiu s'ha esmentat a l'inici d'aquest document om un assumpte a tenir molt en compte i sense el qual difícilment es podrà tirar endavant amb les propostes presentades.

Les estratègies que es proposen en aquest informe depenen en gran part de la gent del territori, del seu consens, la seva participació i la posada en pràctica i, sobretot, pel que fa a tres aspectes fonamentals que emanen d'aquestes directrius estratègiques:

La gestió del territori en la seva més àmplia concepció, la necessitat del màxim consens en la presa de decisions que d'altra banda poden semblar imposades des de sectors "tècnicament especialitzats" així com la necessitat d'integrar la societat civil que es faci seus els criteris del pla. Per això es proposen tres accions:

Acció 1:

Dissenyar el procés d'integració transversal de la societat civil a través de la participació ciutadana en la presa de decisions i en els beneficis socials i econòmics del pla.

Acció 2:

Definir els criteris de base que han de regir el model d'aquest projecte: nivell de desenvolupament social, grau de creixement demogràfic i nivell de qualitat de vida dels habitants del territori Penedès.

Acció 3:

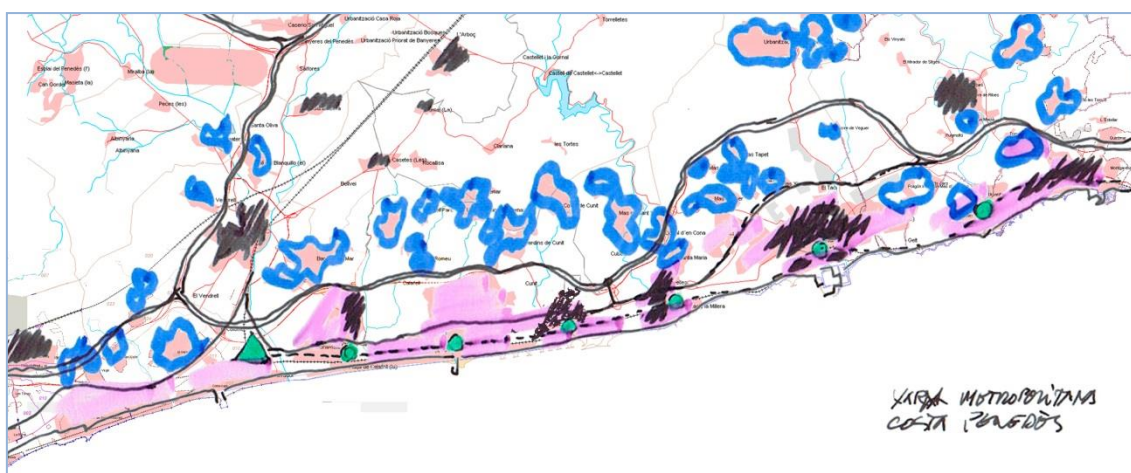
Posar en marxa iniciatives, com el que han portat a terme la gestió transversal de les terres de cultiu ermes, les parcel·les industrials o residencials buides a través de la creació d'un banc de terres i horts familiars. Mecanismes que en general actuen com a sistemes oberts a nivell econòmic com social i permeten cohesionar el territori i fer-lo més eficient i sostenible.

OBJECTIUS SECTORIALS

1. Eix Marítim

Un territori singular dins del Penedès és la seva costa (del Garraf al Gaià). Les seves particularitats fan que se li dediqui un apartat especial.

Resultant del creixement turístic i de segona residència de la segona meitat del segle passat s'ha convertit en una realitat urbana important que mereix especial atenció i que gaudeix d'unes característiques diferenciades respecte a la plana agrícola central penedesenca.

Correspon a una franja relativament estreta disposada entre el mar i la serralada litoral des del massís del Garraf fins a la desembocadura del riu Gaià –entre Altafulla i Tarragona. El seu tret paisatgístic més significatiu són les platges llargues de sorra daurada i la proximitat de la serralada litoral que perd el seu nom quan arriba al delta de la riera de la Bisbal al municipi del Vendrell.

La presència del mar sempre ha estat un factor econòmic important. La instal·lació de ports esportius i pesquers –no tant de vaixells de càrrega, pel seu poc calatge- s’ha anat consolidant al llarg de les platges i ciutats de la costa Daurada: Sitges, Vilanova, Segur de Calafell, Coma-Ruga i fins i tot el de Roda de Berà, en són exemple . El port de Vilanova destaca per la seva vinculació amb el transport de mercaderies i cobra més importància a partir de l’ampliació de les comunicacions per carretera a través de l’autovia C-15 que penetra a l’interior de les comarques de l’Anoia i el Bages.

Les circumstàncies de la intensiva ocupació urbana a que ha estat sotmesa i la seva directa relació amb l’Àrea Metropolitana de Barcelona la fa objecte d’un tractament especial que a continuació proposem:

Acció 1:

Potenciar el sistema portuari de la costa fomentant les relacions econòmiques i d’activitats esportives entre els ports.

La posició del **Port de Vilanova** permet localitzar al seu entorn –sobre l’eix de l’avinguda Europa, la C15- activitats relacionades amb la nàutica i ampliació d’un port sec fa d’aquesta capital el centre de gestió d’aquesta activitat. S’ha de tenir en compte l’accessibilitat que des de l’interior del territori li confereix l’eix viari de l’autovia C15 que la relaciona amb Igualada i Manresa.

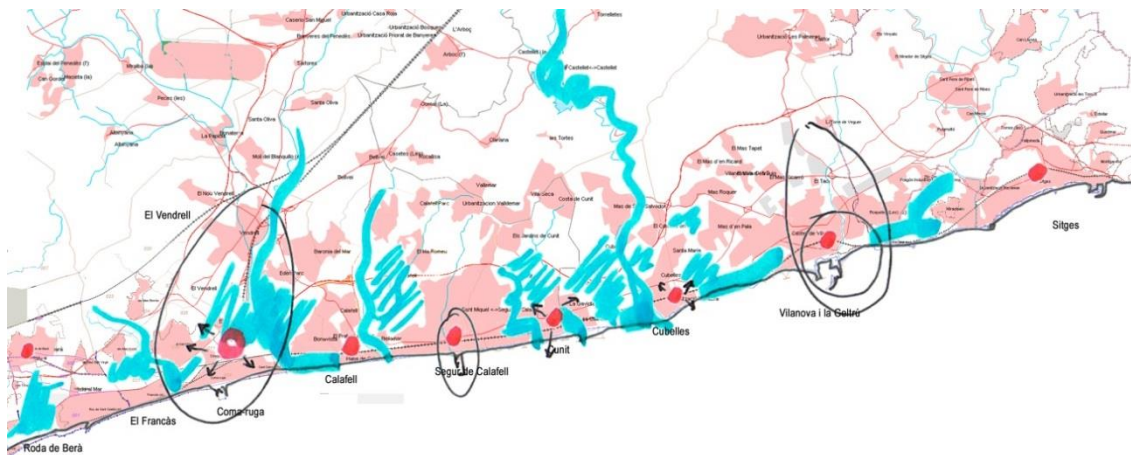
La influència comercial i econòmica d'aquests ports sobre els assentaments de la costa milloraria si es diversifiquessin les activitats que entorn d'ells si desenvolupen, com és el cas del port de Segur que inclou un potent, encara que incipient, centre comercial. És des del sistema urbà entorn del Vendrell des d'on es pot reconduir aquesta relació port esportius-activitat econòmica si es relaciona amb altres elements de comunicació com més endavant comentarem i que la capital del Vendrell hi té molt a veure.

Acció 2:

Generació de centres d'intercanvi econòmic i transport entorn de les estacions de tren lligats a operacions de millora mediambiental de la xarxa hídrica.

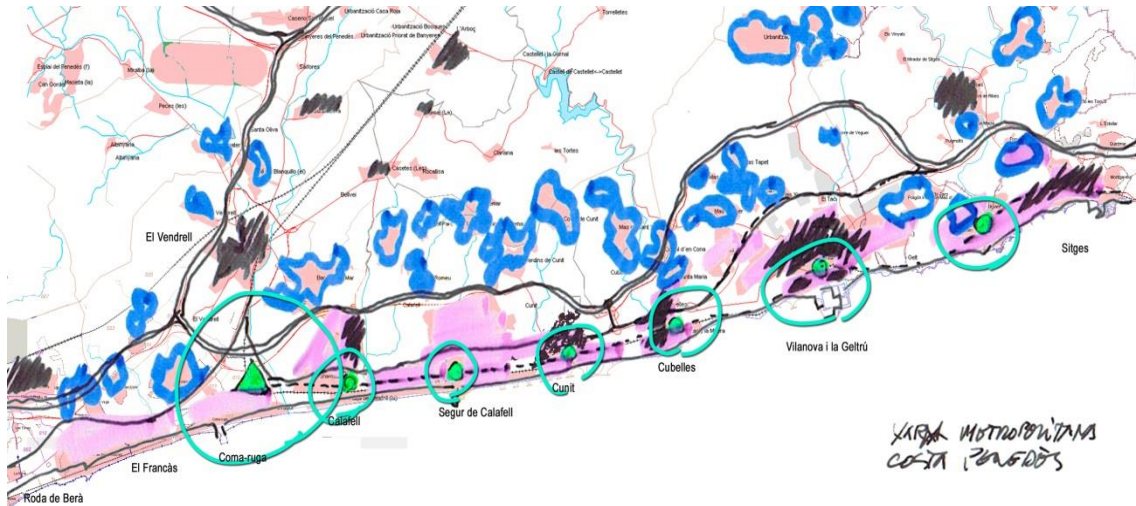
La presència del tren ha fet que aquesta franja costanera es convertís en una branca metropolitana de Barcelona. Molta gent agafa el tren per anar a treballar a l'AMB cada dia. Això no va relacionat amb el nivell de servei de les estacions ferroviàries existents. Tot i les millores d'última hora que s'hi ha introduït, cal una intervenció més ambiciosa entenent-les més com un sistema d'intercanvi més complex que dona un servei integral a una població que cada dia viatja en tren.

La manca d'un aparcament en condicions, l'absència de servei per a bicicletes, d'uns serveis propers i d'una manca d'accessibilitat més diàfana i segura, són alguns dels aspectes pels quals es fa necessària una intervenció en aquests centres de transport públic -autèntic metro regional- dels centres urbans al llarg d'aquesta poblada costa.

Conjuntament amb aquest projecte de concreció dels espais entorn de les estacions n'hi ha un altra tipus d'espais que permeten fer propostes interessants per millorar el medi costaner: ,

l'ordenació dels espais 'naturals' que formen els eixos dels torrents i rieres del sistema hídric i que en alguns cassos ja s'han convertit en canals de formigó. Els espais naturals que encara existeixen prop del mar s'hauran de definir en el seu ús i inserir-los com a parcs, jardins o espais fluvials que millorin la qualitat de l'entorn urbà de la costa i permetin la continuïtat del sistema hídric i biològic.

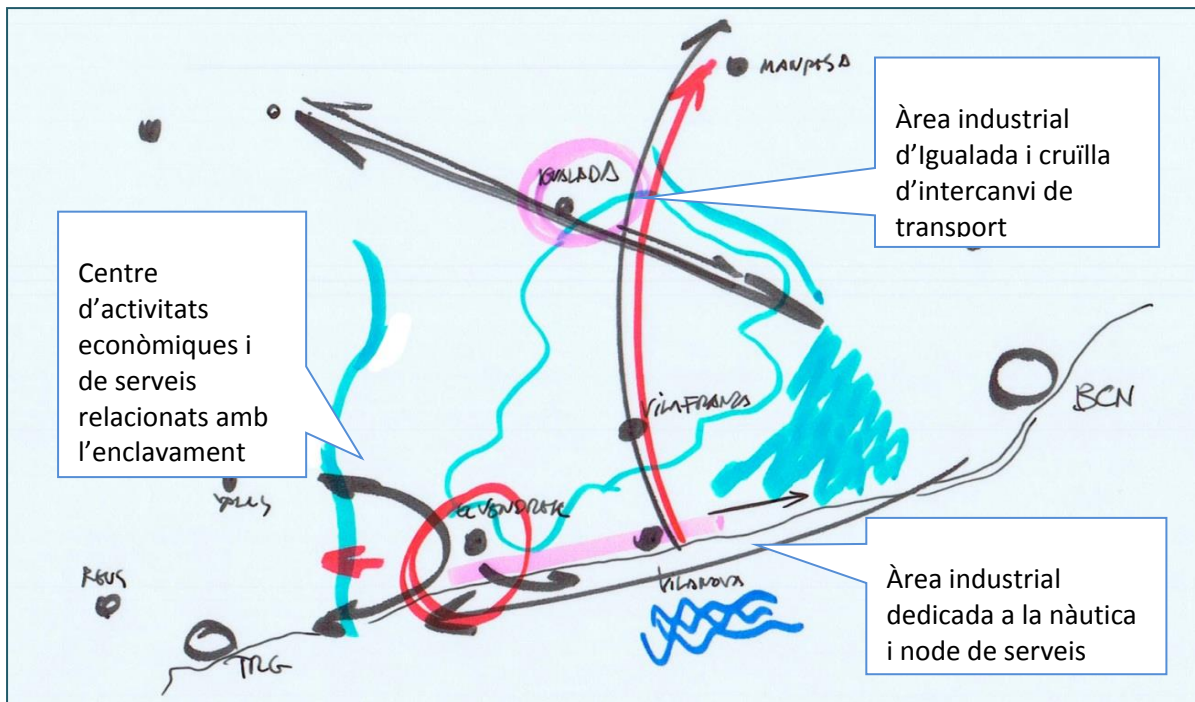
Acció 3:

Repensar el sistema d'assentaments urbans residencials de baixa densitat. La necessitat de reduir costos de serveis; transports públic, recollida d'escombraries, accessibilitat als equipaments bàsics, reducció de l'impacte ambiental motoritzat i recuperació de part dels espais agroforestals de la serralada litoral, **fa necessari promoure un estudi d'aquestes urbanitzacions en la direcció de proposar, cas per cas, una d'aquestes quatre solucions: la extinció, la reducció, el manteniment o la potenciació d'aquests assentament de baixa densitat.**

En el cas de que sigui escaient fer-ne la potenciació d'algun d'aquests assentament cal pensar en la introducció d'activitats econòmiques relacionades amb l'entorn i el paisatge, com podria ser l'activitat turística rural.

Aquesta acció es configura com una prioritat a intervenir, donada la seva dimensió i els conflictes que genera tant des del punt de vista de l'impacte sobre el medi com el llast que per

a moltes famílies representen els costos de manteniment d'aquests assentaments urbans, generalment deficitaris de serveis, infraestructures i obligats a l'ús del cotxe privat per a qualsevol necessitat familiar.

2. Eix Vilanova i la Geltrú – Vilafranca del Penedès - Igualada

Estudi de les relacions de les activitats econòmiques del Penedès en funció dels eixos de transport de l'A2 –Lleida-Barcelona- relacionat amb les noves possibilitats generades per la nova autovia C15 de Vilanova a Igualada. Des de les activitats nàutiques de Vilanova, al tèxtil d'Igualada, passant per l'activitat vitivinícola i enoturística del Penedès agrícola.

Acció 1: Relació amb les xarxes de l'A2 –Lleida-Barcelona

Acció 2: Flux de la C15 – Vilanova i la Geltrú – Vilafranca del Penedès - Igualada

Acció 3: Intercanvi industrial i tecnològic

3. Relació entre àmbits i eixos: Una Xarxa de xarxes

Acció 1: Relació de l'Àmbit Penedès amb els àmbits veïns

L'àmbit Penedès té per veïns els àmbits del Camp de Tarragona, de Ponent, de les Comarques Centrals i el Metropolità de Barcelona. Amb tots ells ha d'establir relacions que

vagin més enllà del bon veïnatge i cal establir sinergies que permetin el treball cooperatiu en cadascun d'ells, sense que això vagi en contra de les respectives singularitats sinó que sigui un element de reforçament, d'impuls de les diferents identitats territorials, social, econòmiques, ambientals i paisatgística que cada àmbit configura.

En aquest sentit no només cal estructurar les xarxes de transport d'alta capacitat metropolitanes (AP7, la N340, el ferrocarril, l'Ave..) al pas pel Penedès sinó a la vegada estudiar adequadament els accessos, les entrades i les sortides en funció de les necessitats del propi territori. Segons la solució adoptada podrem ordenar d'una manera més neta i clara les funcions territorials.

Acció 2: Relació entre els diferents eixos que configuren l'àmbit Penedès.

En el marc del que hem anomenat la xarxa de xarxes i de la mateixa manera que cal estructurar un treball cooperatiu entre l'àmbit Penedès i els seus veïns, cal a nivell d'àmbit Penedès reforçar i potenciar les interrelacions entre els diferents eixos, i de manera singular entre l'eix costaner (Vendrell – Sitges) i l'eix central (Vilanova – Vilafranca – Igualada) i els eixos interiors complementaris que constitueixen la matriu bàsica de l'àmbit Penedès.

Acció 3: Posar en valor el node central amb l'estació intermodal

L'estació intermodal de la xarxa de l'AVE és determinant per cohesionar el sistema de transport. El projecte doncs, integrat dintre de les directrius del Pla, s'ha de projectar i construir prioritàriament.

Acció 4: Potenciar i connectar les xarxes del territori

El nou model de xarxes de xarxes d'alta capacitat, que se'n derivi de les propostes del Pla són oportunitats per estructurar les xarxes locals de comunicacions. Des de les carreteres locals fins a la xarxa de camins agrícoles. La disposició dels equipaments generals fins als locals poden definir unes xarxes que requereixen una nova interpretació a la llum de la nova situació territorial. Serà prioritari definir els diferents models de cada xarxa.

La forta presència de les xarxes metropolitanes sobre el centre de l'àrea vitivinícola del Penedès permet cercar altres maneres d'estructurar les xarxes menors en base a aquests valors territorials, que les xarxes s'adaptin a l'estructura agrària de la vinya i el seu sistema productiu i paisatgístic.

4.- La ròtula central: El Pol de Vilafranca i l'eix vertebrador central

Acció 1: Vertebrar el flux exterior amb els espais interiors

No només cal estructurar les xarxes metropolitanes (AP7, la N340, el ferrocarril, l'Ave..) al pas pel Penedès sinó a la vegada estudiar adequadament els accessos, les entrades i les sortides en funció de les necessitats del propi territori. Segons la solució adoptada podrem ordenar d'una manera més neta i clara les funcions territorials.

Acció 2: Importància del node central amb l'estació intermodal

L'estació intermodal de la xarxa de l'AVE és determinant per cohesionar el sistema de transport. El projecte doncs, integrat dintre de les directrius del Pla, s'ha de projectar i construir prioritàriament.

5.- Els elements singulars: El sistema urbà se Sant Sadurní d'Anoia

Dins de l'àmbit Penedès hi trobem un fet força singular: el sistema urbà de Sant Sadurní d'Anoia format pels municipis de Sant Sadurní d'Anoia, Subirats, Gelida, Sant Llorenç d'Hortons, Torrelavit i Sant Pere de Riudebitlles, bona part d'ells integrats en el que es coneix com eix del Bitlles – Mediona i que aglutinen, en el seu conjunt, la major part de la producció de cava que es produeix en l'àmbit Penedès, encara que també trobem caves però de manera més isolada forà d'aquest sistema urbà.

El reconeixement d'aquest fet singular no entra en contradicció amb d'altres nodes vitivinícoles que hi ha en l'àmbit Penedès, però el cas del sistema urbà de Sant Sadurní d'Anoia és realment molt singular doncs aglutina, en uns pocs municipis, més del 95% de la producció de cava de tot l'àmbit Penedès.

Cal però mencionar que el reconeixement i l'empara dels altres nodes de producció vitivinícoles existents dins de l'àmbit Penedès, es poden garantir per altres mecanismes que no son la figura del sistema urbà.

6.- Els punts de contacte entre els diferents àmbits

- Pol del Vendrell. Punt de contacte amb el camp de Tarragona
- El pol de la Conca d'Òdena. Punt de Contacte amb les Comarques Centrals
- El pol del Garraf. Punt de Contacte amb la Regió Metropolitana de Barcelona

6.1. Pol del Vendrell. Punt de contacte amb el camp de Tarragona

La posició propera i les relacions administratives, econòmiques i institucionals del Vendrell respecte a l'àrea metropolitana del Camp de Tarragona permeten convertir la capital del Baix Penedès en un centre urbà que relligui nombroses opcions a aportar al conjunt del Penedès.

L'àrea vendrellenca pot actuar d'esponja i de dinamitzadora dels dos sistemes als quals pertany: el sistema Penedès amb el qual s'hi relaciona econòmicament (la vitivinicultura, el turisme, el comerç), culturalment i socialment. I el sistema metropolità del Camp de Tarragona amb qui manté intensos llaços administratius i econòmics.

Acció 2:

Creació d'un potent centre d'activitats entorn de l'estació de Sant Vicenç de Calders que cohesioni l'àrea d'assentaments residencials.

Acció 3

Creació de la marca cultural Costa Penedès i potenciar i diversificar les relacions entre Tarragona i Barcelona. Creació d'una dinàmica cultural pròpia que serveixi de pont entre les dues metròpolis veïnes –CdTRG-BCN- a la vegada que integri les diferents cultures que hi conviuen molt lligades, la gran majoria, a la Mediterrània. Pont entre la comarca interior i el braç metropolità de la costa.

6.2. El pol de la Conca d'Òdena. Punt de Contacte amb les Comarques Centrals

El Pla Director de la Conca d'Òdena proposa potenciar la xarxa de comunicacions i transport. D'una banda la N2 dissenyada com una autovia al nord d'Igualada on s'hi connecta la C15 provinent de Vilanova. D'altra, el sistema ferroviari transversal (Lleida-Igualada-Manresa-Vic-Girona).

A aquest sistema s'hi pretén, de penjar-hi un gran Centre Intermodal de mercaderies. La posició estratègica en el centre del corredor transversal podria admetre'l però la situació a l'interior del municipi d'Òdena, amb una riquesa agrícola i paisatgística remarcable l'han fet objecte de nombroses protestes per part del territori.

Acció 1: Incentivar els intercanvis econòmics.

Sens dubte el potencial industrial d'Igualada, sobretot en el ram tèxtil i de la pell (que darrerament torna a despuntar després de molts anys de decadència) tenen molts factors complementaris amb la indústria vitivinícola i amb les activitats metropolitananes de R+D que s'escolen per la costa sitgetana i vilanovina.

L'oportunitat d'apropament que ofereixen la millora de les comunicacions, sobretot la C15, s'ha de tenir molt en compte i establir les connexions necessàries per potenciar activitats alternatives fruit de la diversitat de les activitats econòmiques.

Acció 2: Potenciar les comunicacions interior-costa.

La C15 és un element que ajuda a facilitar les relacions entre dos territoris fins ara distanciat. Caldrà veure fins a quin punt aquesta nova connexió potencia els llaços territorials. Intercanvis de tota mena: turístics, laborals, de serveis, d'oci i lleure, culturals.. permeten dotar de contingut una xarxa acabada d'estrenar.

Acció 3: Generar sinèrgies culturals i socials

No tant sols compten les relacions de tipus econòmic. Les relacions culturals i socials són igual o més important per cohesionar dos territoris germans. En aquest sentit caldrà posar d'acord les institucions, associacions, centres culturals i de més elements que es puguin connectar, relligar, mesclar i treure'n una nova estructura més rica i cohesionada que proporcioni naturalesa de país a la nova organització territorial.

6.3. El pol del Garraf. Punt de Contacte amb la Regió Metropolitana de Barcelona. El triangle Vilanova, Sitges, Sant Pere de Ribes formen un conjunt de tres municipis equilibrats i complementaris. La cultura, el mar i els serveis formen el tres eixos de desenvolupament d'aquest petit país.

La qualitat urbana de Sitges amb projecció cultural internacional és emblemàtica, juntament amb les seves platges i el port esportiu. L'interior agrícola i residencial de qualitat al municipi de Ribes i la ciutat de Vilanova i la Geltrú de tradició industrial amb centres d'ensenyament importants. Serveis metropolitans i, sobretot, un front marítim emblemàtic i un port (Porta del Mediterrani, com resa la seva web) esportiu, turístic, pescador i de càrrega.

Acció 1: Potenciar l'activitat portuària amb les activitats econòmiques del nou sistema.

El port de Vilanova és un element important dintre del conjunt del Pla que es comença a desenvolupar. L'oportunitat de millorar el turisme de mar i convertir el port en un punt d'entrada a les activitats turístiques de l'interior és inqüestionable, com també ho és el fet de que l'augment de les comunicacions que ofereix la C15 permeten augurar un increment en el transport de mercaderies de la Conca d'Òdena.

Acció 2: Creació d'una xarxa de serveis culturals i socials lligats a la població costanera.

La vocació metropolitana d'aquest petit país es concreta amb la freqüència de persones que diàriament fan el trajecte a Barcelona. Molta gent viu en aquesta costa penedesenca i, sobretot a la seva capital, Vilanova i la Geltrú. Aquesta, amb els serveis a nivell metropolità permeten conferir-li el caràcter de centre que irradia informació, cultura i serveis a l'entorn costaner i per tant en peça fonamental de l'estructura cultural i social del conjunt. Tenir la visió d'aquesta estructura permet organitzar el sistema d'una manera més clara i senzilla i dotar-la de contingut i cohesió.

Acció 3: Atracció, a Vilanova, Sitges i Ribes, de sistemes R+D.

Les qualitats ambientals, paisatgístiques, marítimes, culturals i de serveis d'aquest conjunt convertit ja en un flux d'atracció d'empreses que trien aquest lloc per establir les seves bases de recerca i desenvolupament permeten aprofitar aquesta entrada com a element detonant de relació amb les empreses igualadines i formular noves propostes que potser fins ara eren inimaginables.

PLA ESTRATÈGIC
.....
PENEDÈS

**BLOC D'ECONOMIA
ESTRATÈGIA DE FOMENT D'UNA
INDÚSTRIA DE QUALITAT**

FUNDACIÓ PRO PENEDÈS

Contextualització

A grans trets, el context industrial al Penedès es caracteritza per:

- ✓ Un pes notable en el conjunt de l'economia, especialment a l'Alt Penedès i l'Anoia.
- ✓ Síntomes d'estar superant la severa davallada dels anys 2009-2011
- ✓ Existència d'especialitzacions importants en alguns sectors, com l'agroalimentari, el paper i les arts gràfiques, el sector de l'automòbil i indústria auxiliar i els sectors de la pell i el tèxtil.
- ✓ Gran quantitat i dispersió de polígons i zones d'activitat econòmica, de característiques i nivells de qualitat molt diversos.
- ✓ Diversitat d'organitzacions empresarials de nivell comarca, però poc associacionisme empresarial a nivell de polígons
- ✓ Bona posició geoestratègica però amb aspectes a millorar a nivell de factors de competitivitat, relacionats principalment amb la qualificació dels recursos humans, les infraestructures de telecomunicacions, l'accessibilitat d'algunes zones i el consum energètic.
- ✓ A nivell de R+D, existència d'empreses amb iniciativa però poca cooperació interempresarial i amb la universitat.
- ✓ Un nivell d'internacionalització important a nivell d'empreses grans, però menys en les petites empreses.

Per altra banda:

- ✓ L'entorn de programació de les polítiques de suport a la indústria en aquest moment ve condicionat, d'una banda, per l'Estratègia Catalunya 2020 (ECAT 2020), en què els àmbits prioritaris són l'ocupació, la formació, la cohesió social, la innovació i el coneixement, el dinamisme empresarial, la internacionalització i l'economia verda. I per altra banda, les directrius europees estableixen que, en el nou marc de programació 2014-2020, les estratègies de recerca i innovació han de passar ineludiblement per l'especialització intel·ligent i sostenible (RIS3).
- ✓ Les tres capitals de l'àmbit Penedès que formen part de l'Eix Diagonal han fet una aposta, juntament amb Manresa, per configurar aquest Eix com a Regió Intel·ligent, és a dir, per treballar conjuntament en el concepte de Ciutats Intel·ligents (*smart city*), aplicat a tot el territori, concepte que s'estén també a les àrees industrials. Així, es vol fer de la regeneració de les condicions de les zones d'activitat econòmica i del teixit

industrial, una de les puntes de llança del desenvolupament de la regió, alhora que es vol treure el màxim rendiment de la carretera Eix Diagonal que les uneix.

Plantejament estratègic

Es planteja una estratègia pel sector industrial basada en 5 grans línies:

1. Racionalització de les àrees destinades a l'activitat industrial i optimització del sostre industrial.
2. Millora dels factors de competitivitat pel que fa a infraestructures i serveis, per avançar en el concepte *smart*.
3. Millora dels factors de competitivitat pel que fa a qualificació dels recursos humans i R+D+I.
4. Promoció de les àrees d'activitat econòmica del territori.
5. Avançar en fórmules de governança i gestió basats en la cooperació.

Accions

1. Racionalització de les àrees destinades a l'activitat industrial i optimització del sostre industrial.

- Definició d'àrees d'especialització, gestió i localització. Es necessari tenir ben identificades les especialitats en què el territori Penedès excel·leix.
- Desprogramació de sòl industrial.
- Flexibilització coordinada i harmonitzada dels usos permesos.
- Identificació i adequació dels teixits industrials en risc d'obsolescència. (Sostre industrial en desús). Almenys a les àrees d'especialització.
- Estudi i detecció de les mesures concretes a implementar per millorar els factors de competitivitat dels polígons i àrees d'activitat econòmica pel que fa a infraestructures i serveis.

2. Millora dels factors de competitivitat pel que fa a infraestructures i serveis, avançant en el concepte *smart*

Es planteja una intervenció sobre tres factors molt rellevants per la competitivitat de la indústria: l'energia, la xarxa d'internet i la mobilitat.

Energia:

L'objectiu és poder reduir els costos energètics de les empreses al temps que es promou un model de consum energètic més sostenible.

Les accions que es preveuen són de tres tipus:

- Assessorament a empreses per fomentar l'estalvi energètic, a partir de la introducció de sistemes intel·ligents per monitoritzar els consums energètics i posant a l'abast de les empreses experts o agents energètics que les puguin orientar sobre com reduir els consums, d'una banda, i sobre proveïdors que els puguin aportar una solució competitiva, de l'altra.
- Promoció de noves formes de generació d'energia més sostenibles, ja sigui energia tèrmica per climatització i aigua calenta, o energia elèctrica.

En el cas de l'energia tèrmica, es planteja l'ús de l'energia solar tèrmica amb la implantació de panells solars, però també l'impuls d'un projecte de generació d'energia a partir de la biomassa de la vinya, seguint amb l'experiència ja iniciada amb el projecte LIFE *Vilafranca: Un Entorn Bioenergètic*. El projecte es basa en al transformació en energia, bàsicament calorífica i de refrigeració, de la biomassa resultant de la poda dels ceps, principal conreu agrícola de l'entorn.

Pel que fa a l'energia elèctrica, a part d'un millor aprofitament de l'energia solar amb plaques fotovoltaïques, una opció a valorar és l'ús de petits generadors eòlics a les zones industrials.

En qualsevol dels casos, en la mesura del possible, es valoraran les opcions de compra agregada d'energia com una fórmula per poder negociar millors condicions amb els proveïdors

Xarxa internet:

En aquesta línia es preveuen dos tipus d'acció:

- Completar desplegament de la fibra òptica als polígons, tant per millorar la competitivitat de les empreses, com per arribar a una xarxa que permeti una gestió *smart*. El concepte *smart* referit a la gestió dels territoris es basa essencialment en l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació per avançar en un desenvolupament sostenible. Per tant, és fonamental que hi hagi una xarxa de banda ampla amb prou capacitat. En aquest sentit, es valoraran les possibilitats d'extensió de la xarxa de fibra òptica des dels eixos on ja n'hi ha, com la C-15, pels polígons d'aquella àrea d'influència, i es valoraran altres opcions com l'ús de la Xarxa Oberta de Catalunya, per exemple.
- Promoure, en la mesura del possible, l'agregació de demanda per poder accedir a millors condicions per part dels proveïdors, allà on tingui sentit fer-ho des d'un punt de vista territorial. Caldria conèixer, en primer lloc, quina és la demanda de les empreses en aquest sentit.

Mobilitat:

Per tal d'avançar cap a una mobilitat més fluida i sostenible, es proposen tres tipus d'acció:

- Millora dels accessos a polígons, en aquells on encara sigui necessari. Tant per cotxes i camions com també per bicicletes, incloent bicicletes elèctriques.
- Millora de la senyalització, tant la d'accés dels polígons en alguns casos com la senyalització de les empreses dels polígons
- Introducció de mesures de gestió intel·ligent de la mobilitat a nivell de polígons, a partir de l'ús de sensors que permetin tenir ben monitoritzats els fluxos i les intensitats de la mobilitat, i d'altres elements que incideixen en la mobilitat com és l'estat del ferm, per exemple¹.
- Foment del vehicle elèctric per tot el que són els treballs de manteniment dels polígons, així com a nivell privat, de les empreses que hi estan ubicades. Igualment, es planteja el foment de la bicicleta elèctrica, amb carrils adequats i amb una bona connexió amb les estacions de tren.

¹ Actualment hi ha aplicacions que permeten aproximar l'estat del ferm a partir de la vibració dels mòbils al passar-hi.

3. Millora dels factors de competitivitat pel que fa a qualificació dels recursos humans i R+D+I

Aquesta línia està enfocada a tot allò relacionat amb el talent, des de dues vessants:

- La vessant de la qualificació, és a dir, de la provisió de talent suficient i adequat per respondre a les necessitats de qualificació del teixit productiu del territori, tant a nivell de formació professional superior com a nivell universitari
- La vessant de la recerca, el desenvolupament i la innovació dins de les empreses del territori i en el procés de creació de noves empreses.

Pel que fa a la qualificació, les accions que es plantegen són:

- Impulsar un Sistema d'oferta de formació professional integral, coordinat i vinculat a les demandes del teixit industrial, mitjançant un espai de planificació conjunt i coordinació com pot ser una Taula de la formació del Penedès. Actualment l'Àmbit Penedès compta amb 11 centres que ofereixen formació professional reglada de grau superior relacionada directa o indirectament amb la indústria, dels quals 5 són a l'Alt Penedès, 2 al Baix Penedès, 3 al Garraf i 1 a l'Anoia.
- Introducció de la formació professional dual de forma coordinada entre els centres de les diferents comarques, de manera que, conjuntament, pugui ser més fàcil articular-ho i trobar empreses que s'hi impliquin. I que des d'un centre es pugui plantejar, si és el cas, el treball amb empreses d'una altra comarca, sobretot en aquelles zones més limítrofs. Actualment, a l'àmbit Penedès, hi ha dues experiències de formació dual en famílies relacionades amb l'activitat industrial, una al Baix Penedès, en automoció, i dues al Garraf, en Sistemes de telecomunicació i informàtic i en Manteniment de material rodant ferroviari (en aquest cas és un grau mig).
- Estratègia explícita d'atracció de talent universitari a l'àmbit, en col·laboració amb el sector empresarial, també a nivell internacional. L'objectiu és sobretot de tenir un saldo positiu pel que fa al talent, és a dir, que el territori importi més talent del que exporta. Es tracta d'una estratègia en dos sentits:
 - D'una banda, dur a terme una campanya per donar a conèixer a les diferents universitats del país (i de l'estranger) les oportunitats que ofereix el teixit productiu del Penedès.
 - D'altra banda, dur a terme una campanya per atreure estudiants als centres del territori que ofereixen estudis de nivell universitari, que actualment s'ubiquen al Garraf (Escola Politècnica Superior d'Enginyeria de Vilanova i la Geltrú, de la UPC), al Baix Penedès (Facultat de Ciències de l'Educació i Psicologia de la URV i Facultat d'Infermeria de la URV, les dues al Vendrell) i a l'Anoia (Escola d'Enginyeria d'Igualada, de la UPC).

Així mateix, es pot valorar també la conveniència de reforçar l'oferta d'estudis a nivell de màsters i postgraus.

- Xarxa de borses de treball especialitzades i de valor afegit. Com a estratègia complementària a les anteriors, es planteja que les borses de treball locals existents al territori vagin adaptant-se també per poder donar millor resposta tant a les empreses com a les persones, actuant de forma coordinada entre elles per poder ampliar el ventall de perfils que poden oferir, amb borses especialitzades per perfils, amb serveis de valor afegit que ajudin a les empreses a identificar bé el que necessiten en base a l'òptica de l'anàlisi de competències professionals, a filtrat candidats, etc...

Pel que fa a R+D+I, es planteja:

- R+D: articular almenys una Comunitat RIS3CAT en el territori.

La RIS3CAT és l'estratègia de recerca i innovació per a l'especialització intel·ligent de Catalunya aprovada pel Govern el 4 de febrer de 2014. Un dels instruments que preveu és la creació de Comunitats RIS3CAT, que són agrupacions voluntàries d'empreses i agents del sistema d'R+D+I que impulsen plans de R+D+I en els àmbits sectorials líders. El fet d'estar acreditat per ACCIÓ com a Comunitat RIS3CAT permetrà obtenir un ajut del Programa Operatiu FEDER de Catalunya 2014-2020 per tirar endavant les accions que s'hagin definit prèviament.

El plantejament és que almenys en un dels àmbits sectorials líders en el territori Penedès on pugui haver més sinèrgies entre empreses a nivell de R+D+I, es pugui acabar constituint una Comunitat RIS3CAT per tirar endavant projectes que contribueixin a millorar la competitivitat del sector a partir de l'aplicació de tecnologies facilitadores transversals.

4. Promoció de les àrees d'activitat econòmica del territori

L'objectiu d'aquesta línia estratègica és ajuntar esforços per promoure de forma centralitzada o en xarxa, totes les àrees d'activitat econòmica del territori, de manera que una empresa que busqui espais, naus o locals en el territori, pugui accedir a tota la informació de forma àgil i des d'un mateix punt, sigui quin sigui, i facilitar així que aquesta empresa es quedi realment a l'àmbit Penedès.

Així, l'acció que es proposa és:

- Estratègia conjunta de promoció dels PAE de l'àmbit Penedès, que inclou l'elaboració d'una plataforma conjunta d'informació i localització dels PAE del

territori (o un enllaç entre les diferents plataformes que hi pugui haver), i accions promocionals per donar-ho a conèixer via premsa especialitzada, xarxes socials i assistència a fires.

5. Avançar en fórmules de governança i gestió basades en la cooperació

Es considera que aquesta és una línia estratègica per tal de poder avançar en totes les altres, sobre la base d'un treball en xarxa, coordinat i cooperatiu en allò en què tingui sentit i aportï un valor afegit.

Les accions que es plantegen són les següents:

- Promoció de l'associacionisme empresarial als polígons, per tenir interlocutors vàlids, i promoció de la cooperació entre empreses (que tinguin interessos comuns,) encara que estiguin en polígons diferents. Per això també és necessària la definició d'àrees d'especialització, gestió i localització.
- Impuls de la Taula de la indústria de l'àmbit Penedès, amb representants empresarials i sindicals de les quatre comarques (incloent també les associacions empresarials dels polígons, allà on n'hi hagi), juntament amb els representants polítics. L'objectiu ha de ser orientar les actuacions vers una estratègia comuna de suport a la indústria de tot l'àmbit Penedès.
- Instruments de suport financer a empreses perquè puguin sostenir la seva activitat o iniciar una activitat, ja sigui de tipus informatiu acostant a les empreses la informació de les fórmules al seu abast, o bé amb programes d'acompanyament més personalitzat per part d'assessors experts, o amb suport a la cerca de potencials inversors (*business angels*, etc.), o bé amb intervencions de suport financer més directe, via avals o altres fórmules.

Agents implicats

Ajuntaments

Fundació Pro Penedès

Consells Comarcals de l'Alt Penedès, el Baix Penedès i l'Anoia

Node Garraf

Organitzacions empresarials del territori (UEP, ADEPG, UEA)

Organitzacions sindicals del territori (UGT, CCOO)

Associacions empresarials de polígons, en aquells on n'hi hagi

Calendari d'implementació

A títol orientatiu, s'aporta un *planning* pel desenvolupament i implementació del Pla estratègic, amb el benentès que cal concretar el lideratge.

Línia d'acció / Projectes o mesures		2015	2016	2017	2018	2019	2020	Lideratge
1	Racionalització de les àrees destinades a l'activitat industrial i optimització del sostre industrial							
	Definició d'àrees d'especialització, gestió i localització							
	Desprogramació de sòl industrial							
	Flexibilització coordinada i harmonitzada dels usos permesos.							
	Identificació i adequació dels teixits industrials en risc d'obsolescència							
	Estudi i detecció de les mesures concretes a implementar per millorar els factors de competitivitat dels polígons i àrees d'activitat econòmica pel que fa a infraestructures i serveis							
2	Millora dels factors de competitivitat pel que fa a infraestructures i serveis, avançant en el concepte <i>smart</i>							
	Assessorament a empreses per fomentar l'estalvi energètic							
	Promoció de noves formes de generació d'energia més sostenibles							
	Completar desplegament de la fibra òptica als polígons							

Línia d'acció / Projectes o mesures		2015	2016	2017	2018	2019	2020	Lideratge
	Promoure l'agregació de demanda de telecomunicacions							
	Millora dels accessos a polígons							
	Millora de la senyalització dels polígons							
	Introducció de mesures de gestió intel·ligent de la mobilitat a nivell de polígons							
	Foment del vehicle elèctric en el manteniment dels polígons							
3	Millora dels factors de competitivitat pel que fa a qualificació dels recursos humans i R+D+I							
	Taula de la formació del Penedès							
	Introducció de la formació professional dual de forma coordinada							
	Estratègia explícita d'atracció de talent universitari a l'àmbit Penedès							
	Xarxa de borses de treball especialitzades i de valor afegit							
	R+D: articular almenys una Comunitat RIS3CAT en el territori							
4	Promoció de les àrees d'activitat econòmica del territori							
	Estratègia conjunta de promoció dels PAE de l'àmbit Penedès							
5	Avançar en fórmules de governança i gestió basades en la cooperació							
	Promoció de l'associacionisme empresarial als polígons							

Línia d'acció / Projectes o mesures		2015	2016	2017	2018	2019	2020	Lideratge
	Taula de la indústria de l'àmbit Penedès							
	Instruments de suport financer a empreses							

Annex: quadre sinòptic de les 4 comarques

	Anoia	Garraf	Baix Penedès	Alt Penedès
Sectors d'activitat principals (on hi ha una elevada especialització)	<p>Pell i Tèxtil</p> <p>Paper i cartró</p> <p>Arts gràfiques i edició</p> <p>Metal·lúrgia</p>	<p>Turisme (allotjament, serveis de menjar i begudes)</p> <p>Construcció d'obres d'enginyeria civil</p> <p>Metal·lúrgia</p> <p>Fab. de materials i equips elèctrics</p>	<p>Fabricació d'altres productes minerals no metàl·lics (vidre, ceràmica, ciment, guix, etc.)</p> <p>Construcció (activitats especialitzades)</p> <p>Comerç</p> <p>Restauració</p> <p>R+D (Idiada)</p>	<p>Agroalimentari (vins i caves sobretot)</p> <p>Paper i cartró</p> <p>Automoció</p>
Oferta de formació reglada de Grau Mitjà	<p>3 centres:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gestió administrativa - Comerç - Electromecànica de vehicles automòbils - Instal·lacions elèctriques i automàtiques - Instal·lacions de telecomunicacions - Operacions de procés de pasta i paper 	<p>6 centres:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gestió administrativa (3) - Comerç (2) - Manteniment de material rodant ferroviari - Instal·lacions elèctriques i automàtiques - Manteniment electromecànic - Cures auxiliars d'infermeria - Atenció a persones en situació 	<p>4 centres:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gestió administrativa (2) - Comerç - Electromecànica de vehicles automòbils - Instal·lacions elèctriques i automàtiques - Cures auxiliars d'infermeria - Atenció a persones en 	<p>6 centres:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gestió administrativa (2) - Comerç - Instal·lacions elèctriques i automàtiques - Soldadura i caldereria - Mecanització - Cures auxiliars d'infermeria - Atenció a persones en situació de dependència

	Anoia	Garraf	Baix Penedès	Alt Penedès
	<ul style="list-style-type: none"> - Cures auxiliars d'infermeria - Farmàcia i parafarmàcia - Atenció a persones en situació de dependència (2) - Manteniment electromecànic - Sistemes microinformàtics i xarxes (2) - Conducció d'activitats físicoesportives en el medi natural 	<ul style="list-style-type: none"> de dependència - Sistemes microinformàtics i xarxes - Cuina i gastronomia - Serveis en restauració - Forneria, pastisseria i confiteria 	<ul style="list-style-type: none"> situació de dependència - Perruqueria i cosmètica capil·lar - Sistemes microinformàtics i xarxes (2) - Olis d'oliva i vins 	<ul style="list-style-type: none"> - Sistemes microinformàtics i xarxes (2) - Olis d'oliva i vins
Oferta de formació reglada de Grau Superior	<p>2 centres</p> <ul style="list-style-type: none"> - Administració i finances - Automoció - Comerç internacional - Projectes d'edificació - Manteniment electrònic - Indústries de procés de pasta i paper - Laboratori d'anàlisi i control de qualitat - Dietètica - Educació infantil (2) - Integració social - Mecatrònica industrial - Desenvolupament d'aplicacions multiplataforma - Desenvolupament d'aplicacions web - Animació d'activitats físiques i esportives 	<p>6 centres:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Administració i finances (2) - Comerç internacional - Integració social - Gestió d'allotjaments turístics - Direcció de cuina - Direcció de serveis en restauració - Projectes d'edificació - Sistemes de telecomunicacions i informàtics - Administració de sistemes informàtics en xarxa - Desenvolupament d'aplicacions web - Animació d'activitats físiques i esportives 	<p>2 centres:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Animació d'activitats físiques i esportives - Administració i finances - Automoció - Gestió comercial i màrqueting - Sistemes electrotècnics i automatitzats - Educació infantil - Desenvolupament d'aplicacions web 	<p>6 centres:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Administració i finances (2) - Gestió comercial i màrqueting - Transport i logística - Automatització i robòtica industrial - Programació de la producció en fabricació mecànica - Educació infantil - Administració de sistemes informàtics en xarxa (2) - Desenvolupament d'aplicacions multiplataforma - Vitivinicultura - Tècnic d'esport en futbol - Tècnic d'esport en basquetbol

	Anoia	Garraf	Baix Penedès	Alt Penedès
Oferta de formació universitària (Graus)	<p>Escola d'Enginyeria d'Igualada (EEI) – UPC</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grau en Enginyeria en Organització Industrial - Grau en Enginyeria Química - Grau ADE Industrial (inici en breu) - Grau en Informàtica Superior (inici en breu) - Grau en Infermeria (inici en breu) - Màster Universitari en Enginyeria del Cuir - Màster en direcció tècnica de l'adobatge - Postgrau en direcció comercial i màrqueting - Postgrau en empenedoria - Postgrau en gestió ambiental - Postgrau en tècniques d'adoberia 	<p>Escola Politècnica Superior d'Enginyeria de Vilanova i la Geltrú (EPSEVG-UPC)</p> <p>Graus àmbit TIC:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grau en Enginyeria Informàtica - Grau en Enginyeria de Sistemes Electrònics - Graus àmbit industrial: - Grau en Enginyeria de Disseny Industrial i Desenvolupament del Producte - Grau en Enginyeria Mecànica - Grau en Enginyeria Electrònica Industrial i Automàtica - Grau en Enginyeria Elèctrica <p>Enginyeries 1r i 2n cicle:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Enginyeria Automàtica i Electrònica Industrial - Enginyeria Tècnica Industrial Mecànica, - Enginyeria Tècnica Industrial Electricitat, - Enginyeria Tècnica Industrial Electrònica, - Enginyeria Tècnica Industrial Química, - Enginyeria Tècnica en Telecomunicacions, - Enginyeria Tècnica en Informàtica de Gestió 	<p>Seu del Baix Penedès de la URV (Coma-ruga, El Vendrell):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grau d'Infermeria - Grau d'Educació Infantil 	

	Anoia	Garraf	Baix Penedès	Alt Penedès
		<ul style="list-style-type: none"> - Màster universitari en Enginyeria de Sistemes Automàtics i Electrònica Industrial (MUESAEI) - Master Sistemes Ferroviaris i Tracció Elèctrica 		
Suport a la R+D+I	<ul style="list-style-type: none"> - 4D HEALTH: Centre d'Innovació per a la Simulació en Salut - Parc d'innovació del cuir i la marroquineria Igualada-Jorba - Càtedra A3 Chair in leather innovation: Cuir, Tèxtil i Moda (R+D+I) - Parcmotor/ Campus Motor Castellolí - Fundació Privada per a la Innovació Textil d'Igualada (FITEX) - Leitat (R+D en gestió i valorització de residus al Centre d'Innovació de l'Anoia) 	<ul style="list-style-type: none"> - Centre de Desenvolupament Tecnològic de Sistemes d'Adquisició Remota i Tractament de la Informació (SARTI) - Centre Tecnològic de Vilanova i la Geltrú (CTVG) - Fundació Privada Sant Antoni Abat 	<ul style="list-style-type: none"> - IDIADA 	<ul style="list-style-type: none"> - INCAVI (Centre tecnològic) - INNOVI (Clúster)

	Anoia	Garraf	Baix Penedès	Alt Penedès
Altres recursos de suport a l'activitat econòmica	<ul style="list-style-type: none"> - IG-NOVA - Centre d'Innovació de l'Anoia - Centre Tecnològic Comunitari de Masquefa - Fira Igualada 	<ul style="list-style-type: none"> - Sitges Centre de Disseny - Centre d'empreses NEÀPOLIS (Vilanova) - Centre d'empreses Creatives (Sitges) - Port de Vilanova 	<ul style="list-style-type: none"> - Viver d'empreses de l'Ajuntament del Vendrell - Logis Intermodal Penedès (projecte en marxa) - Centre Oleícola del Penedès (CEOLPE) 	<ul style="list-style-type: none"> - Escola d'Enoturisme - Wine Business School - Consorci d'Enoturisme - Centre Agora - Institut del Cava - DO Penedès

**ESTRATÈGIA DE TURISME:
IMPULS D'INICIATIVES
TURÍSTIQUES QUE VERTEBRIN EL
PENEDÈS**

Contextualització

El context turístic actual, en l'àmbit de les comarques del Penedès es caracteritza per:

- ✓ Una realitat complexa quant a que combina, d'una banda, la dualitat costa-interior, però també una franja costanera i una zona interior prou diverses en sí mateixes.
- ✓ L'impuls de l'enoturisme, pot ser un clar element vertebrador del turisme al Penedès, si bé no l'únic, ja que el pes del sector vitivinícola és molt diferent a les 4 comarques.
- ✓ Una gran varietat de recursos d'interès turístic, més enllà i complementari al que és l'enoturisme, lligats a l'entorn natural i als esports a l'aire lliure, el patrimoni històric i arquitectònic, el patrimoni cultural, etc.
- ✓ El Consorci d'Enoturisme funciona a nivell de la DO Penedès i està treballant a nivell de les 4 comarques. El concepte d'Enoturisme és ampli i pot abastar altres àmbits com la cultura, el patrimoni, la gastronomia, etc.
- ✓ Una forta competència entre territoris i "marques turístiques" tant de les pròpies de l'àmbit (ex. Costa Daurada, Costa Barcelona, Penedès Marítim, Penedès, ...) com d'altres territoris (Montsant, Priorat,... per citar-ne algunes de vitivinícoles).
- ✓ Existència d'una oferta turística interessant però força atomitzada i hi ha força dispersió dels serveis de promoció i informació.
- ✓ Necessitat creixent d'implicació i cooperació pública i privada, per avançar en la dinàmica turística i per vincular les estratègies del territori amb les estratègies empresarials.
- ✓ La dinàmica turística actual que d'una banda incrementa les fórmules alternatives vinculades a la natura, els allotjaments rurals, a la cultura, etc. a la vegada que compagina amb els viatges i ofertes "low cost".
- ✓ El concepte de turisme és fa més ampli i complex: motivacions vitals, culturals, de coneixement,... a la vegada que es desdibuixa la divisió entre turista - visitant - ciutadà.

Plantejament estratègic

La finalitat del Pla estratègic del Penedès en l'àmbit del turisme és poder desenvolupar aquells projectes turístics que tenen més sentit des d'una òptica Penedès que des d'una òptica individual de comarca o municipi. En aquest sentit, la intervenció comú en l'àmbit del turisme complementa les iniciatives que cada municipi i comarca està portant a terme.

Es tracta d'afegir estratègies conjuntes que, amb una mirada global, aprofitin diferents recursos i facin més atractiva i rica l'oferta, sobre la base de la cooperació entre agents públics i privats vinculats al sector. D'aquesta manera es beneficia tot el territori i cadascú aprofita les sinèrgies amb el seu entorn.

Altrament, sinó es treballa conjuntament es pot produir l'efecte d'autocompetència entre les ofertes i valors del propi territori.

Els objectius són els següents:

- ✓ Vincular més el turisme a l'activitat, les capacitats i la identitat del territori.
- ✓ Reforçar els lligams entre el potencial d'atracció turística del litoral, amb els reclams d'interior (producció vitivinícola, productes agroalimentaris, patrimoni, etc...)
- ✓ Fomentar un turisme de qualitat i creatiu complementant destinacions amb productes innovadors.
- ✓ Promoure una dinàmica turística de tot l'any (desestacionalitzar el turisme) i potenciar les pernoctacions en el territori més enllà de les visites.
- ✓ Promoció d'un model economicoturístic viable i sostenible.

Els resultats que es proposen, en un horitzó a mig termini són:

- ✓ Increment de la presència del Penedès en la concepció àmplia de costa i interior en el mapa turístic català.
- ✓ Projecció d'una imatge i marca turística comuna del Penedès.
- ✓ Apropament de les diferents iniciatives i l'activitat de difusió turística del territori, integrant agents públics i privats en una xarxa de cooperació.
- ✓ Innovació conjunta en l'oferta de productes turístics.
- ✓ Dinamització del sector i estimular l'activitat econòmica del territori.

En aquest marc, l'estratègia a seguir en l'àmbit Penedès es centra en 5 línies:

1. Planificació, lideratge i treball coordinat
2. Oficines de turisme en xarxa
3. Creació de productes turístics d'àmbit Penedès
4. Promoció i venda de la destinació Penedès i els seus productes
5. Millores en el transport i la mobilitat

Accions i propostes

1. Planificació, lideratge i treball coordinat

Aquesta és una línia d'acció transversal que és, de fet, la base perquè les altres línies avancin. Fa referència a la necessitat de que hi hagi un lideratge que vetlli perquè es vagi treballant en les diferents línies d'acció, però que, al mateix temps, es mantingui el treball coordinat i en xarxa entre tots els agents implicats, per la planificació, l'impuls i el seguiment de la implementació del Pla. Així mateix, aquesta línia inclou la necessitat de fer un seguiment dels indicadors estratègics de turisme des de l'òptica Penedès, així com dels indicadors operatius referents als projectes o mesures que s'impulsin.

Com a lideratge, aquest podria recaure en el Consorci de l'Enoturisme del Penedès, amb el suport i la col·laboració de la Fundació Pro Penedès, per la seva trajectòria recent de treball conjunt amb els diferents territoris de l'àmbit i perquè, encara que tingui aquesta denominació referent a l'enoturisme, el seu abast va més enllà de l'enoturisme.

Recentment s'han modificat els estatuts per ampliar el concepte territorial de l'Alt Penedès al Penedès i es crea una 'comissió sectorial' amb agents privats per tal de que siguin presents en l'organisme.

Des del Consorci d'Enoturisme s'han fidelitzat 195 empreses i s'està conveniant la col·laboració amb els consells comarcals i els municipis.

Per altra banda, hi ha nombrosos agents i institucions relacionades que caldrà incorporar en diferents nivells d'implicació. Com a impulsors, s'inclouen:

- Ajuntaments. Penedès Marítim (Cunit / Cubelles)
- Patronat Municipal de Turisme de El Vendrell
- Km 0 EnoturismePENEDÈS de Vilafranca del Penedès

- Oficina d'informació cultural i turística d'Igualada
- Oficina Municipal de Turisme de Vilanova i la Geltrú
- Agència de Promoció de Turisme de Sitges
- Altres oficines turístiques locals
- Node Garraf. Agència de Desenvolupament
- Consells comarcals de l'Alt Penedès, Baix Penedès, Garraf i Anoia
- Associacions empresarials (UEP, ADEPG, UEA, ...)
- Organitzacions sindicals (UGT,CCOO)
- ...

En col·laboració es contemplen:

- Parcs del Foix i del Garraf
- Universitat Rovira i Virgili
- Cambres de comerç de Barcelona i Tarragona
- Agència Catalana de Turisme
- Diputacions de Barcelona i Tarragona
- ...

Aquesta línia de treball es veu essencial, i cal dotar-la de contingut polític i capacitat pressupostària i de recursos a 'Enoturisme del Penedès' per tal de poder avançar significativament. En aquest sentit, l'ús de la taxa turística dels municipis pot ser una de les bases.

Així, aquesta línia d'acció inclou principalment:

- ✓ Lideratge i coordinació del bloc de turisme del Pla estratègic des del Consorci d'Enoturisme del Penedès, amb el suport de la Fundació Pro Penedès.
- ✓ Direcció i seguiment del desenvolupament de les accions del Pla per part del grup d'agents implicats, amb un nucli de composició fixe (pot ser la 'comissió sectorial'), i amb la possibilitat d'incorporacions puntuals per projectes concrets que ho requereixin.
- ✓ Recopilació i monitoratge dels indicadors estratègics de turisme a nivell d'àmbit Penedès, a partir dels treballs que ja es fan des de cadascun dels territoris. És a dir, es tracta de recopilar aquella informació que ja s'elabora del sector del turisme però per tot l'àmbit del Penedès, de manera que permeti una visió global del territori i el turisme.

2. Oficines de turisme en xarxa

Es veu convenient el treball coordinat amb les oficines de turisme del Penedès. Es tracta de promoure que les oficines de turisme existents a tot el territori treballin en xarxa, de manera a poder impulsar de forma efectiva els productes d'àmbit Penedès, que es coneguin mútuament i es coordinin les ofertes turístiques pròpies de cada territori, almenys aquelles de major rellevància.

La cooperació entre oficines hauria d'anar més enllà de la coordinació i el traspàs d'informació, sinó que és necessària la col·laboració per l'impuls de les diferents línies previstes en aquest mateix Pla.

Es planteja crear espais comuns de treball que de forma regular abordin conjuntament en aquelles noves tasques que caldrà anar impulsant per crear, consolidar, difondre i vendre la idea de la 'destinació Penedès' i els productes turístics conjunts (catàleg).

Un dels temes a treballar inicialment és la sistematització de les formes d'enquestació per tal de tenir unes dades estadístiques comuns del visitants i els seus perfils.

Entre altres, pot portar a terme activitat en relació a:

- ✓ Cerca de finançament i gestió de convocatòries i programes (incloent programes europeus)
- ✓ Relacions externes amb organismes com la Direcció General de Turisme de la Generalitat, la *Secretaría de Estado de Turismo del Ministerio de Industria, Energía y Turismo, Turespaña*, universitats, etc.
- ✓ Cooperació amb institucions, agents i empreses turístiques del territori.
- ✓ Contacte i negociacions amb operadors privats.
- ✓ Intercanvi amb altres territoris de l'estat o a nivell internacional.
- ✓ Organització d'esdeveniments itinerants.
- ✓ Participació en l'elaboració de plans propis del sector d'àmbit supramunicipal
- ✓ Actualització i homogeneïtzació d'aquella informació que és d'interès comú, com és la informació relativa al transport i la mobilitat.

3. Creació de productes turístics d'àmbit Penedès

Es tracta de promoure la conceptualització, el disseny i l'elaboració de nous productes turístics que vinculin diferents parts del Penedès, i que condueixin les persones visitants per aquest territori, afavorint un flux entre la costa i l'interior, en ambdues direccions.

Es constata que per part de les empreses hi ha interès per crear productes nou. Es posen alguns exemples exitosos com la 'ruta del xató'

Es remarquen alguns temes en els que es pot cooperar: Per exemple en l'APP 'camins del Penedès' caldria integrar-hi el Garraf, les 'festes de la verema' poden coordinar-se quant a dates i anunciar-se conjuntament. En general es tracta de trencar les fronteres comarcals amb productes concrets.

L'Administració hauria d'exercir el lideratge i l'impuls per tal que el sector privat pugui donar forma a nous productes innovadors en aquesta línia, posant en contacte empreses i agents del sector (hotelers, productors, empreses de serveis, etc.).

Un exemple en aquest sentit és el projecte HibriturSelva, impulsat pel Consell Comarcal de la Selva, que és una xarxa de col·laboració per a projectes turístics innovadors, en què es dona suport a la generació de propostes turístiques. És un model híbrid de turisme apropant la costa a l'interior i basat en la diferenciació territorial.

Es considera que a més a més de potenciar la creació de nous productes, encara hi ha un treball de recopilació i coneixement del que hi ha en el territori. Hi ha uns municipis més forts turísticament que són interlocutors, però pels municipis més petits es requereix als consells comarcals com a aglutinadors de la informació.

A l'àmbit Penedès, aprofitant els plantejaments ja fets des del Garraf en aquesta línia, els productes turístics a impulsar es poden centrar diferents eixos, amb interseccions entre ells:

1. **El turisme familiar**, que engloba totes aquelles activitats que pares i fills poden fer junts i l'oferta d'equipaments i serveis adaptats a les necessitats de les famílies amb infants. Actualment, a Catalunya hi ha 15 destinacions certificades amb aquest segell d'especialització, una d'elles del Baix Penedès, Calafell. El concepte turisme familiar es refereix al tipus de destinatari, les famílies, però el contingut pot ser d'índole molt diversa: turisme actiu i esportiu, turisme lligat al producte de proximitat, turisme cultural, turisme de sol i platja, etc. El que el defineix és que l'activitat sigui adequada per gaudir amb els fills, com per exemple poden ser fer visites teatralitzades a cellers, o experiències vivencials en què s'incorpori un element de joc, o activitats educatives en el medi natural.
2. **El turisme actiu i esportiu**, és a dir, aquell lligat a l'activitat físicoesportiva en el medi natural, així com a l'activitat esportiva en recintes, com pot ser el Parc Motor de Castellolí o l'Aeròdrom d'Òdena, a l'Anoia. Aquí s'hi poden incloure mesures diverses com una targeta de descomptes per la realització d'activitats esportives en diferents equipaments de tot el Penedès. O bé l'adequació de la xarxa de camins i senders que uneixen els diferents nuclis de població amb una bona senyalització direccional i dels recursos naturals i culturals. Un exemple és el projecte Itinerània, una xarxa de

senders de 2.500 km entre les comarques del Ripollès, la Garrotxa i l'Alt Empordà que permet caminar dels Pirineus fins al mar a través de les antigues vies de comunicació entre els pobles i incorpora els espais naturals i culturals d'interès.

3. **El producte de proximitat**, desenvolupant oferta d'activitats, recursos, allotjament i restauració lligats als productes de la terra i el mar. El vi és un dels casos per excel·lència al Penedès, i el consegüent desenvolupament de l'enoturisme, però n'hi ha molts més, i que poden ser molt complementaris amb l'enoturisme: la gamba de Vilanova, el xató, el préssec de l'Ordal, etc. La promoció d'un Mercat de la Terra, que podria ser itinerant per tot el Penedès, s'inclou també com a línia a treballar. Els Mercats de la Terra tenen com a objectiu crear una xarxa de venda de proximitat d'aliments de qualitat oferts i produïts per a pagesos, ramaders, pescadors i transformadors, tot seguint un protocol de producció basat en els conceptes bo, net i just.

Es remarca l'interès en el producte de temporada, sobre el qual s'està treballant des de la restauració, vinculat a la idea del '*slow food*'.

4. **El turisme cultural**, com a motivació i fil conductor d'altres activitats de lleure al Penedès. La xarxa de museus és un actiu pel conjunt del territori i ha emprès una línia de treball amb trobades periòdiques per anar vinculant l'oferta d'activitats i productes.

4. Promoció i venda conjunta de la destinació Penedès i els seus productes específics

L'objectiu és impulsar accions de promoció i màrqueting turístic conjunt dels productes d'àmbit Penedès que vinculin les diferents tipologies d'ofertes i experiències turístiques, a partir dels productes que es desenvolupin en el marc de la línia 1.

Es destaca com a exemple el projecte impulsat a la província de Màlaga pel *Patronato de Turismo Málaga - Costa del Sol*, que aglutina 9 comarques i 101 municipis, i en que es fa una oferta conjunta de platja-natura-interior. O el projecte *Puerto de la Cruz - Xperience*, en què es planteja un canvi d'estereotips amb un paquets de terra – volcans – mar – aire amb diferents activitats de turisme actiu.

Barcelona es veu com el principal punt de venda i estímul a la promoció del producte turístic del Penedès. Amb tot, es tracta de reforçar la presència als mercats consolidats i cercar i donar-se a conèixer en nous mercats emergents a través de la participació en fires, *press trips*, campanyes publicitàries, etc.

Igualment, les accions a emprendre en aquesta línia poden incloure:

- ✓ Presència online a través dels diferents portals turístics en funcionament amb informació enllaçada, en les xarxes socials, etc. sobre les ofertes.
- ✓ Divulgació de l'oferta a dos nivells: Operadors turístics i públic en general.
- ✓ Creació d'un grup d'Amics i Amigues del Penedès' cercant personatges coneguts vinculats a les comarques del Penedès, Garraf i Anoia com a divulgadors d'esdeveniments i punts d'atracció del territori.

Es considera interessant el comptar amb persones conegudes públicament que ajudin a promoure el Penedès, de la mateixa manera que es pot impulsar amb persones estrangeres que viuen al Penedès.

5. Millores en el transport i la mobilitat

Amb aquesta línia el que es pretén és introduir mesures, dins de les possibilitats del territori, per facilitar la mobilitat dels turistes dins de l'àmbit Penedès i entre aquest i els principals punts emissors, com Barcelona.

El Consorci 'Enoturisme del Penedès' informa que hi ha dos projectes dissenyats per posar en funcionament: tren turístic i bus de la costa a l'interior.

Les mesures que es proposa dur a terme són les següents:

- ✓ Estendre a tot el territori una experiència que ja s'està portant entre Vilanova i el Vendrell, com és l'ús d'un tiquet turístic amb rodalies de ferrocarril, des de totes les rodalies de Barcelona.
- ✓ Foment de fórmules de transport innovadores, amb agents privats (furgonetes-taxi compartides, minibusos privats, etc.)
- ✓ Valorar ajustos en horaris per articular millor l'oferta actual de transport públic
- ✓ Millorar i compartir entre totes les oficines de turisme la informació sobre el transport (públic i privat) per desplaçar-se a d'altres punts del Penedès. Caldria fer un 'mapa del transport intra-Penedès', així com del Penedès cap a l'exterior.

Calendari d'implementació

A títol orientatiu, s'aporta un *planning* pel desenvolupament i implementació del Pla estratègic, amb el benentès que cal concretar el lideratge.

Línia d'acció / Projectes o mesures	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Lideratge
1 Planificació, lideratge i treball coordinat							
Comissió sectorial							
Seguiment d'indicadors							
Gestió i ús de la taxa turística							
2 Oficines de turisme en xarxa							
Mecanisme de coordinació de les Oficines de turisme							
Catàleg de productes turístics comuns							
Homogeneïtzació d'informació d'interès comú							
Sistematització de formes d'enquestació							
3 Creació de productes turístics d'àmbit Penedès							
Recopilació i intercanvi del que ofereix el territori							
Disseny de nous productes (ex. mercat de la terra, camins,...)							
4 Promoció i venda de la destinació Penedès i els seus productes							
Promoció i màrqueting conjunt							
Informació enllaçada als portals turístics							
5 Millores en el transport i la mobilitat							
Estendre a tot el territori l'experiència de Vilanova i el Vendrell de tiquet turístic amb rodalies de ferrocarril							
Foment de fórmules de transport innovadores, amb agents privats (furgonetes-taxi compartides, minibusos privats, etc.)							
Valorar ajustos en horaris per articular millor l'oferta actual de transport públic							

Línia d'acció / Projectes o mesures	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Lideratge
Millorar i compartir entre totes les oficines de turisme la informació sobre el transport (públic i privat)							

**BLOC DE PERSONES I
COHESIÓ SOCIAL
ESTRATÈGIA PER UN PENEDES
AMB COHESIÓ SOCIAL**

Contextualització

A l'hora d'analitzar la situació social i l'atenció a les persones en el Penedès cal tenir en compte els efectes de la crisi iniciada al 2008 que ha tingut un fort impacte en les condicions socials de la població i especialment de les capes més vulnerables. Cal destacar les següents característiques socials:

- ✓ L'envelliment de la població especialment a l'alt Penedès que anirà en augment en els propers anys i requerirà reforçar els serveis d'atenció a les persones grans i així com preveure els canvis que aquest fet suposarà en els comportaments generals de la població.
- ✓ Una elevada presència d'immigració, especialment a l'Alt i Baix Penedès i al Garraf, però molt concentrada en alguns barris de les capitals de comarca.
- ✓ Un relatiu grau de cohesió social però amb borses importants de pobresa incrementades per la crisi que pot afectar a la seva cronificació i en el cas de famílies al futur desenvolupament de la infància.
- ✓ Una problemàtica d'atur sobre tot de llarga durada entre persones grans i joves. La majoria d'aquest aturats tenen un dèficit important de les seves competències no adequades als requeriments del mercat de treball.
- ✓ Un nivell general baix d'educació secundària i superior i l'abandonament prematur del sistema educatiu per a molt joves sense una titulació adient per assegurar una inserció laboral de qualitat.
- ✓ Cada comarca disposa dels equipaments i serveis per a cobrir les necessitats socials, sanitàries, educatives i culturals més bàsiques però no hi ha una planificació i coordinació estructurada a tot el territori de les quatre comarques. Aquesta planificació permetria disposar d'alguns serveis molt especialitzats que en general avui no es disposen i cal desplaçar-se fora del territori, amb un impacte negatiu sobre el valor afegit de l'estructura ocupacional de la zona i la possible pèrdua de talent.
- ✓ En l'àmbit formatiu una planificació territorial conjunta permetria acollir famílies professionals que avui no s'imparteixen a la zona per no tenir suficient volum a nivell de comarca.
- ✓ Hi ha una cobertura de les necessitats mèdiques de l'assistència primària i hospitalària però hi ha dèficits en algunes especialitats i tractaments que des d'una visió territorial conjunta podria justificar-se la seva existència.
- ✓ Es constata una bona cobertura de l'atenció a persones en situació de discapacitat.

- ✓ Un parc envellit d'habitatge social que no cobreix suficientment les necessitats socials actuals en aquest àmbit mentre que existeix un parc d'habitatge buit en mans dels bancs o entitats gestores d'habitatge com a conseqüència de la crisi.
- ✓ Una de les característiques del territori és la seva capacitat d'acció cultural de la societat civil entorn de manifestacions de cultural popular que generen un nivell elevat d'identitat territorial amb efectes positius en la cohesió social del territori.
- ✓ El projecte d'integració territorial requeriria enfortir les comunicacions públiques intercomarcals per a facilitar l'accés a uns serveis més compartits i planificats des del conjunt del territori. Això requeriria disposar d'una Autoritat del Transport del Penedès.

Plantejament estratègic

Des d'una perspectiva estratègica es plantegen els següents objectius a mig termini:

- ✓ Elevar el nivell de qualificació de la població tot retenint el talent i orientar-lo a un major benestar de la població.
- ✓ Articular els serveis a les persones en el conjunt del territori per ampliar l'oferta de serveis especialitzats de major proximitat i qualitat.
- ✓ Impulsar una major cohesió social impulsant una major igualtat d'oportunitats en els factors claus del benestar: treball, educació, habitatge i salut
- ✓ Potenciar la capacitat de la societat civil pel desenvolupament d'activitats culturals que reforcin la identitat territorial i la projecció exterior del territori.
- ✓ Potenciar el transport públic com element indispensable per la cohesió del Penedès.

Accions: propostes a debatre

Les propostes s'agrupen en tres grans apartats temàtics:

Formació i ocupació:

En aquest àmbit es proposen tres línies de treball:

- ✓ Incrementar el nombre de joves que graduen l'ESO i que obtenen una titulació d'ensenyament secundari o superior post-obligatori.
- ✓ Atraure i retenir talent per impulsar una economia de benestar d'alt valor afegit.
- ✓ Reciclar i reorientar professionalment els aturats de llarga durada

Per aconseguir aquest tres objectius es proposen les següents accions:

- ✓ Establir un acord entre els ajuntaments del territori i el departament d'Ensenyament per coordinar un programa de suport a les escoles al nivell d'ESO amb activitats extraescolars dirigides a donar suport al rendiment escolar dels joves de primària i d'ESO.
- ✓ Promoure centres de noves oportunitats pels joves que no graduïn l'ESO en col·laboració amb les entitats socials que intervenen en aquest sector en el marc del desplegament del programa de Garantia Juvenil.
- ✓ Creació d'un espai/plataforma de coordinació per a la planificació de la formació professional i del seu vincle amb la resta del sistema educatiu, així com amb les necessitats del territori, especialment en l'àmbit de l'enologia, el turisme i el SAD. Aquesta plataforma impulsaria un inventari de l'oferta formativa i una anàlisi del nivell d'estudis de la població i una proposta de noves famílies professionals per al conjunt del territori en funció de les seves especificitats.
- ✓ Aquest espai/plataforma podria també assumir en el territori l'organització de la transició dels joves de l'escola al treball, a través del programa de Garantia Juvenil, amb una articulació de tots els serveis d'orientació, formació, foment de les pràctiques en empresa i inserció laboral del territori siguin públics o privats. L'elaboració d'un Pla estratègic de Garantia Juvenil integrat de les quatre comarques amb la proposta d'un Contracte Programa amb el SOC permetria una major eficàcia de la intervenció en aquest àmbit.
- ✓ Organització d'una campanya de promoció de la formació professional dual entre les empreses i els centres formatius del territori, especialment entre les petites i mitjanes empreses amb la col·laboració dels agents socials i econòmics.
- ✓ Promoure un espai de formació superior en col·laboració amb les universitats per organitzar activitats formatives de grau i post-graus en temàtiques rellevants per les necessitats de qualificació superior del territori i de les empreses.
- ✓ Potenciar el teletreball com a fórmula de generació d'ocupació i retenció de talent en el territori per a treballs qualificats mitjançant l'adequació d'espais de co-working.

- ✓ Impulsar un programa d'activació d'aturats de llarga durada majors de 45 anys millorant les seves competències i amb pràctiques a empreses.

Serveis Socials i Sanitaris:

En l'àmbit dels serveis socials i sanitaris es proposen les següents línies de treball:

- ✓ Millorar de forma integral l'atenció a la gent gran
- ✓ Articular els serveis socials i sanitaris a nivell del conjunt del territori
- ✓ Incrementar el parc d'habitatge social de lloguer. Cal avançar cap a una Agència de l'Habitatge del Penedès.
- ✓ Pobresa crònica: atenció a la Infància. Cal un Pacte per a la Infància del Penedès.

Per aconseguir aquest objectius es proposa dur a terme les següents accions:

- ✓ Impulsar una plataforma de coordinació de tots els serveis públics, del tercer sector i privats, tant socials com sanitaris, per atendre la dependència des d'una visió integral en tot el territori, incorporant noves tecnologies que facilitin la gestió i la provisió dels serveis a domicili de les persones dependents. Cal anar cap a una Atenció Única Sociosanitària.
- ✓ Dotar el transport públic adequat per garantir l'accessibilitat als serveis des de tot el territori, especialment per part d'aquelles persones grans que viuen en nuclis aïllats.
- ✓ Elaborar un pla de col·laboració entre les administracions públiques locals i el tercer sector per a la prestació dels serveis d'atenció a les persones en el territori, fomentant l'enfortiment d'aquestes organitzacions i la cobertura de les seves activitats en tot el territori.
- ✓ Promoure un acord entre els serveis sanitaris d'atenció primària i els hospitals per dotar el territori dels serveis sanitaris especialitzats de qualitat amb una proposta per a presentar a la Generalitat de Catalunya.
- ✓ Promoure el transport compartit intracomarcal, mitjançant una apps que faciliti el contacte entre persones amb recursos de mobilitat i les persones amb necessitats de transport.
- ✓ Establir acords amb les entitats financeres, amb el FROP i amb les entitats que disposen de paquets d'habitatge disponible per tal de disposar d'un estoc suficient d'habitatges per a lloguer social, gestionat pels municipis o consells comarcals o per un organisme conjunt.
- ✓ Estimular noves maneres de compartir habitatges (gent gran i jove,...) per rendabilitzar-los al màxim.

- ✓ Coordinar a nivell del territori les ajudes públiques i privades per tal d'evitar els desnonaments, cercant els acords pertinents de flexibilització de les condicions de pagament que siguin menys traumàtiques.

LA CULTURA AL PENEDEÈS: DIAGNOSI I PROPOSTES

Contextualització

La cultura és un dels actius amb més potencial al Penedès, i també per a cada una de les realitats locals que el conformen. Un potencial cultural penedesenc que es defineix a partir de quatre eixos:

- El patrimoni històric-artístic
- La festa i la cultura popular
- La programació i l'acció cultural
- El vi i el paisatge de la vinya

El contacte i el diàleg de la cultura amb d'altres àmbits i esferes genera un conjunt d'impactes i externalitats positives al territori: l'àmbit social, l'educatiu, l'econòmic i empresarial, i el turisme. La clau està en detectar les pròpies complicitats i sinèrgies, i els atributs que fan del Penedès un lloc atractiu.

El diagnòstic elaborat al *Llibre Blanc de la Cultura al Penedès (2012-2013)* coordinat per l'Institut d'Estudis Penedesencs identifica un conjunt de problemàtiques al territori en matèria de cultura. A continuació se sintetitzen en cinc blocs aquestes problemàtiques que continuen vigents malgrat s'han engegat accions per a minimitzar-les o transformar-les:

MANCA DE COORDINACIÓ TERRITORIAL EN POLÍTQUES I ACCIONS CULTURALS

- ✓ **Manca d'un instrument, organització supramunicipal** per tal de coordinar les polítiques culturals i la planificació al territori, com per exemple seria una vegueria pròpia pel Penedès.
- ✓ **Manca una coordinació entre les diferents administracions** i no queda clara la planificació territorial en cultura. La divisió del Penedès en dues províncies dificulta sovint iniciatives o polítiques transversals al territori. **Diferències notables entre les polítiques i accions, així com el finançament de la Diputació de Tarragona vers el Baix Penedès, enfront les de la Diputació de Barcelona** amb les comarques del Garraf i l'Alt Penedès.
- ✓ **No hi ha una especialització dels equipaments escènics i musicals al Penedès** (en algun gènere, o tipus de programació), la qual cosa **no afavoreix un intercanvi de públics** dins del territori.

FALTA DE RECURSOS I FINANÇAMENT PER A LA CULTURA

- ✓ **Als municipis de menor dimensió no disposen de personal dedicat exclusivament a cultura**, sovint els tècnics sobrecarregats de tasques tiren endavant projectes més per vocació i activisme que no per voluntat política.
- ✓ **Manca de consolidació del mecenatge i patrocini cultural** sobretot al Garraf i al Baix Penedès. **Pèrdua de pes específic de l'Obra Social de la Caixa Penedès envers el projectes culturals** en la seva fusió en d'altres grups financers.
- ✓ **Els efectes de la crisi s'han notat en una rebaixa de l'activitat cultural i la programació** per part de molts equipaments culturals del territori.
- ✓ **Disminució/desaparició dels ajuts públics de les administracions supramunicipals vers les administracions i organitzacions locals.**
- ✓ **Congelació de les inversions en equipaments culturals.**
- ✓ **Rigidesa de l'estructura administrativa cultural local.** Poca capacitat d'adaptació i model de gestió basat en el corporativisme.

DIFICULTATS EN ORIENTAR LES INSTITUCIONS, ELS EQUIPAMENTS I LES PROGRAMACIONS CULTURALS VERS ELS PÚBLICS I LA CIUTADANIA (DEMOCRATITZACIÓ CULTURAL)

- ✓ **Manca d'informació i transparència per part de les institucions públiques envers les polítiques i accions culturals.** Manca de publicació d'informes i memòries anuals, i dades sobre els públics des dels ajuntaments i les regidories de cultura.
- ✓ **Poca participació dels agents culturals, socials, i econòmics locals en la planificació cultural**, a diferència del que si succeeix en l'organització i planificació del cicle festiu. .
- ✓ **El consum cultural en espais públics (espectacles, cinema, concerts, exposicions) està al Penedès per sota la mitjana catalana** , només el **Garraf** resta per sobre.
- ✓ **Manca d'accions per a facilitar l'accés i trencar barreres simbòliques als col·lectius amb risc d'exclusió social.**

INSUFICIÈNCIES EN LA PROJECCIÓ I DIFUSIÓ DE LA CULTURA

- ✓ **Comunicació poc efectiva** de les iniciatives i l'oferta cultural. Poc aprofitament dels nous instruments com les xarxes socials. Manca de consolidació de portals o agendes culturals tan a nivell municipal com territorial
- ✓ **Manca una major projecció exterior**, de l'oferta i els actius culturals.

- ✓ **Manca d'una marca conjunta per tal de projectar-se i promocionar-se a l'exterior**, dispersió entre les diferents marques turístiques de Costa de Barcelona i Costa Daurada.
- ✓ **Manca de consolidació del turisme cultural al conjunt del territori**, poc aprofitament del potencial del patrimoni i esdeveniments culturals de referència per tal de projectar-se a l'exterior. **DIFICULTATS EN LA PROMOCIÓ I SUPORT ALS CREADORS LOCALS.**
- ✓ **La creació artística i la producció mai no han estat una prioritat en el marc de les polítiques culturals locals.** S'han dut a terme accions puntuals de forma no sistemàtica i concentrades en les capitals de comarca.
- ✓ **Dispersió i fuga de nous talents creatius** per la manca d'espais i de suport a la creació.
- ✓ **Manca d'espais i programacions per a la difusió de la creació local, i manca d'espais i suports per al desenvolupament de l'activitat creativa.**

Plantejament Estratègic

Es plantegen els següents objectius a mig i llarg termini:

1. Reconèixer l'àmbit Penedès com un marc de referència pel què fa al desenvolupament de les polítiques culturals i les accions de govern locals.
2. Afavorir la coordinació de la programació, la difusió i l'acció cultural de les comarques i municipis penedesencs, així com la generació de sinergies entre projectes i/o organitzacions del territori.
3. Potenciar la cultura com un element de promoció del territori a partir d'aquells elements locals (patrimoni material i immaterial, acció cultural, equipaments) que són singulars i originals.
4. Vetllar per un accés universal de la cultura per part de tot tipus de col·lectius, afavorir el transit de públics pel territori penedesenc des de la premissa que tota oferta cultural local pot tenir una demanda territorial.
5. Afavorir la creació artística local a través d'iniciatives de suport específic i una major difusió i reconeixement al territori.
6. Promoure estratègies conjuntes ens els àmbits de la cultura i l'educació, i la cultura i la promoció econòmica des d'una perspectiva interlocal i intercomarcal.

Accions Proposades

A continuació es reproduïxen els 23 punts que es recullen en el Llibre Blanc de la Cultura al Penedès en la seva fase de projecció. A partir de les relatories de les taules de debat es va recollir aquest conjunt d'aportacions a mode de guia d'acció durant els propers anys.

- 1) Validar en termes generals la diagnosi realitzada en el Llibre Blanc de la Cultura al Penedès: una aproximació diagnòstica, la qual cosa ens permet disposar d'una diagnosi compartida sobre la situació de la cultura al Penedès, tant pel que fa als seus punts forts, com als seus punts febles, així com a les debilitats i fortaleces.
- 2) Admetre com a àmbit de referència cultural el de la vegueria Penedès, tant pel que fa a la creació, producció, distribució i consum cultural, com a la planificació estratègica i la coordinació de l'activitat cultural.
- 3) Creació d'una Agència Cultural del Penedès que disposi de recursos i competències per actuar en tot l'àmbit amb l'objectiu de coordinar, impulsar i projectar l'activitat cultural al Penedès. D'articular una política cultural penedesenca.
- 4) Generar un espai físic i virtual de referència de la cultura al Penedès on es disposi d'informació sobre l'activitat cultural arreu del territori, que faciliti l'intercanvi i el debat, així com la coordinació de projectes i propostes culturals, tant de creació, com de consum.
- 5) Publicar (físicament o virtualment) un butlletí cultural del Penedès, que reculli l'activitat cultural en el camp de la creació i la producció.
- 6) Coordinar l'acció cultural de les comarques i ciutats penedesenques (mancomunar serveis), per tal de trobar sinergies que potenciïn els projectes culturals conjunts i permetin ampliar el consum cultural.
- 7) Establir punts de trobada sectorials i intersectorials entre els agents culturals privats, públics i associatius que participen en els processos de creació, producció, distribució i consum cultural.
- 8) Cercar complicitats i implicació mútua entre la cultura, l'educació, la informació i l'economia; i, dins del món cultural, entre les instàncies culturals: biblioteques, arxius, sales d'exposicions, teatres i cinemes, auditoris, mitjans de comunicació,

- 9) Impulsar i recolzar aquells projectes culturals d'abast territorial que puguin tenir ressò a Catalunya.
- 10) Potenciar i donar a conèixer les bones pràctiques culturals en cada un dels seus àmbits i intersectorials.
- 11) Treballar per aconseguir que la ciutadania implicada en l'activitat cultural, des de la creació al consum augmenti de forma significativa.
- 12) Millorar la relació del món artístic amb el món escolar.
- 13) Potenciar la festa popular i de carrer com a patrimoni cultural del Penedès.
- 14) Donar a conèixer i difondre els creadors/autors/investigadors locals en l'àmbit veguerial i català.
- 15) Generar ponts entre l'art contemporani i el públic local.
- 16) Coordinar la millora i promoció dels museus i centres d'interpretació del territori, per tal de fer-los visibles a nivell penedesencs i català. Cercar formes de col·laboració.
- 17) Potenciar el patrimoni material i immaterial del Penedès, mitjançant la seva protecció, recerca i difusió.
- 18) Dotar de contingut cultural i patrimonial a la marca Enoturisme Penedès, per tal d'afegir-hi valor, identificar-se, i diferenciar-la d'altres.
- 19) Cercar la polivalència dels espais culturals, tant dels ja creats, com els de futura creació, i disposar d'equipaments i equips tècnics mòbils que permetin aprofitar espais no preparats dispersos pel territori.
- 20) Potenciar la coordinació/col·laboració dels mitjans de comunicació penedesencs, mitjançant la producció i edició de programes conjunts, la col·laboració en la programació i avançar cap a uns veritables mitjans de comunicació penedesencs.
- 21) Prendre la cultura com un element de promoció del territori i potenciar el patrimoni a partir de les singularitats i les originalitats del territori. Potenciar i promocionar aquells elements de la cultura que ens identifiquen com el vi i el cava, la tradició festiva, els Castellers, museus i elements patrimonials singulars, etc.
- 22) Ampliar i potenciar els estudis universitaris de proximitat i qualitat. Que el Penedès esdevingui un campus multiuniversitari (UB, UPC, UOC, URV).

- 23) Elaborar materials culturals i territorials pels centre educatius. Cal desenvolupar un projecte comú sobre el Penedès: educació i cultura. Un projecte atractiu i funcional que doni una visió panoràmica del Penedès i que sigui una eina de treball i consulta solvent. Que faciliti la cerca d'informació, la formació, la coordinació en xarxa...

Fundació Pro Penedès

Plaça Penedès 3, 1r 1a

Tel. 93 817 05 88

Fax 93 817 17 36

fundacio@propenedes.com

08720 Vilafranca del Penedès